

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XV. Štev. 65
TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 23-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciskan. 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, četrtek 20. marca 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujca 30 din.
POŠTNI ČERKOVNI PACUN: 11.405

Cena
din 1.—

Boji okrog Kerena

Srdita bitka za važno visokogorsko utrjeno postojanko, ki jo italijanske čete žilavo branijo
Junaška smrt generala Lorenzinija — Napad nemških letal v vzhodnem Sredozemlju — Britske imperialne čete so zasedle Džidžigo

KAHIRA, 20. marca. Ass. Press. Dopisnik ameriških listov, ki si je ogledal severni del bojišča v Vzhodni Afriki, javlja med drugim: »Sredi januarja so angleške imperialne čete iz sudanske strani prekoračile mejo Eritreje in v začetku februarja po trdem italijanskem odporu zasedle Agordat in Barentu. V nadaljnjem prodiranju so naleteli Angleži na gorati teren, katerega najmočnejša trdnjava, Keren se je postavila odločno v bran. S sprednje strani se je bilo težko približati močnim italijanskim utrdbam okrog mesta, zato so se imperialne čete v obkoljevalnem manevru s severa in juga približale mestu. Dne 13. februarja je bil Keren že z vseh strani obkrojen. Hrabra italijanska posadka v trdnjavnem ključu, ki šteje nad 20.000 mož, se je z neverjetno žilavostjo postavila v bran. Mesec dni po obkolitvi, dne 13. marca je poizkusila s silovitim izpadom iz trdnjave predreti sovražni obroč. Nasprotnik je istočasno vdrl v utrbeni pas na drugem kraju ter zasedel več važnih postojank. Poslej se je vnel za važno strateško mesto silovit boj, ki traja vse do danes.

KLJUČ ITALIJANSKE VZHODNE AFRIKE

KAHIRA, 20. marca. Ass. Press. Trdnjava Keren, za katero se bijejo siloviti boji med angleškimi imperialnimi četami in italijansko posadko, ki z neverjetno vztrajnostjo brani to prevažno točko Eritreje, je dejanski ključ do Vzhodne Afrike. Mesto leži na klimatično zelo povoljni visoki planoti, 1425 m nad morjem in šteje brez vojaške posadke 6000 prebivalcev. Bilo je že za časa sultanove Turčije močno utrjeno. Italijani so pa Keren v zadnjem času izpremenili v pravo visokogorsko utrjeno gnezdo, ki ga je zelo težko osvojiti. V naskokih na utrdbe se posebno odlikujejo indijske čete in Sudanci. Keren leži na edini eritrejski železnici, ki vodi iz glavnega пристanišča Massaua preko Asmare k Agordat. Bratni sovražniku dostop do največjega eritrejskega mesta Asmare, ki šteje 48.000 prebivalcev in je lepo evropsko mesto. Padeč Keren bi odprl pot v Asmaro, Massauo in dalje proti jugu, v Abesinijo. Od tod tudi junaški odpor Italijanov, ki se zavedajo, da branijo s Kerenom svojo staro kolonialno posest, Eritrejo in severna vrata v Abesinijo.

JUNAŠKA SMRT GENERALA LORENZINIJA

RIM, 20. marca. Stefani. Službeno poročilo italijanskega vrhovnega poveljstva javlja, da se v sektorju pri Kerenu nadaljujejo siloviti boji za posest trdnjave. Naše čete so ponovno prešle v protinapad, ter so prizadejale sovražniku zelo hude izgube. Odbiti so bili vsi protinapadi, v katere je pogljal sovražnik znatne sile, na čelu svojih batalionov je junaško padel general Lorenzini. Naši lovci so sestrelili eno angleško letalo, eno italijansko letalo se ni vrnilo. Angleška letala so napadla neko naše oporišče ter povzročila nekaj škode. Močna skupina sovražnih ladij je obstreljevala Berbero ter izkrcala v njej oddelek čet, ki je premagal posadko v mestu. — Nemška letala so v vzhodnem Sredozemlju napadla sovražno brodovje in s torpedi zadela dve ladij. Pri Džarabubu so bili sovražni napadi odbiti. Naši bombniki so napadli sovražne motorizirane oddelke in vojaške naprave na nekem oporišču. Sovražnik je bombardiral Tripolis, poškodovanih je nekaj zgradb.

KAJ POROČAJO ANGLEŽI

KAHIRA, 20. marca. Reuter. Na eritrejski fronti pred Kerenom se že nekaj dni vodi velika bitka za Keren, najvažnejšo strateško točko v Vzhodni Afriki. Italijani branijo trdnjavo z velikim junaštvom, vendar niso mogli v celoti odbiti angleške napade. Preteklo soboto so indijske, angleške in svobodne francoske čete prišle z velikim napadom na utrdbe okoli mesta. Uvod v napad je tvorilo silovito

vojsko, toda zaman. Druga skupina angleške in indijske vojske je s podporo francoskih čet napadla s severa in je zasedla drugo postojanko. Keren brani po angleških cenitvah okoli 25.000 italijanskih vojakov, med katerimi so tudi elitne čete »savojskih grenadirjev«. Italijani razpolagajo z močno utrjenimi postojankami okoli mesta v višini nad 2000 m.

ZASEDBA DŽIDŽIGE

LONDON, 20. marca. Reuter. Južnoafriške čete, ki so prodrle iz Italijanske Somalije proti severu, so zasedle Džidžigo, mesto s 4000 prebivalci, ki leži severovzhodno od Harrarja, 96 km od Diredaue na železniški progi Džibuti—Addis Abeba, 80 km vzhodno od Harrarja. Je zadnje važno cestno križišče na cesti, ki veže Addis Abebo z morjem. Z zavzetjem mesta je odločena usoda Harrarja, drugega največjega mesta v Abesiniji. V zasedbi mesta so sodelovala tudi južnoafriška letala, ki so bombardirala sovražne kolone.

Sestanek Eden-Saradžoglu

Državnika sta ponovila skupe pogleda na delo obeh vlad — Vesti o razporejanju čet na bolgarsko-grški meji

CARIGRAD, 20. marca. Ass. Press. Včeraj sta se sestala na otoku Cipru turški zunanji minister Sukru Saradžoglu in Anthony Eden. Pri vrnitvi v Ankaru je Saradžoglu izjavil, da se Turčija veseli vsakega uspeha Grčije, kakor da bi bil to njen uspeh. Obenem je bilo objavljeno, da sta oba državniika ponovila iste poglede na skupno delo obeh vlad.

ATENE, 20. marca. Ass. Press. Angleži pošiljajo nova ameriška letala v Grčijo, ob bolgarski meji pa je vedno več nemških in grških vojakov. Vojaški krogi računajo, da jih bo od 800 tisoč grških vojakov ostalo 300 tisoč

v Albaniji, ostali pa bodo odšli na bolgarsko mejo, kamor je Velika Britanija že poslala veliko materiala. Isti krogi pravijo, da bo Nemčija v kratkem imela 600 do 700 tisoč vojakov v Bolgariji in Romuniji. Iz različnih balkanskih virov zatrjujejo, da je od 300 tisoč angleških vojakov, kolikor jih nameravajo poslati v Grčijo, tam že okoli 100 tisoč mož.

BOLGARSKI DEMANTI

SOFIJA, 20. marca. BTA odločno zanika vse vesti, razširjene v tujini o nekem spopadu med nemškim častnikom in bolgarskim studentom v Sofiji.

Jugoslavija v ospredju zanimanja

Berlin: „Stalšče Nemčije do Jugoslavije že določeno“

BEOGRAD, 20. marca. Dopisnik »Vremena« poroča iz Berlina, da je »med tankajšnjimi diplomatskimi, političnimi in časnikarskimi krogi Jugoslavija še vedno v ospredju zanimanja. Berlinski politični

krogi trdijo, da zavzemata Jugoslavija in Turčija najvažnejši položaj na Balkanu. Nemčija je dobila vtis, da se je našla zadovoljiva rešitev perečih balkanskih problemov, ki zadovoljujejo obe državi. Sta-

lišče Nemčije do Jugoslavije je že določeno in so ga pokazale obojestranske izjave vodilnih državnikov.«

DR. SCHUSCHNIGG PRESELJEN NA BAVARSKO

BEOGRAD, 20. marca. »Vreme« poroča, da je guverner bivše Avstrije, Baldour von Schirach, izjavil novinarjem, da je bil zadnji predsednik avstrijske vlade dr. Kurt Schuschnigg, ki se je po priključitvi Avstrije k Nemčiji nahajal v internaciji na Dunaju, preseljen v neko malo vasico na Bavarskem.

ROOSEVELT ČASTNI OBČAN GRŠKE PRESTOLNICE

ATENE, 20. marca. Reuter. Roosevelt je bil izvoljen za častnega občana Aten. Odslej bodo imenovali eno ime atenskih ulic po njem.

WEYGAND V RABATU

RABAT, 20. marca. Havas. Sem je prišel na inšpekcijskem potovanju po Maroku general Weygand.

ANGLEŠKI MEDICINCI V USA

NEW YORK, 20. marca. Reuter. Rockefellerjeva ustanova je omogočila večjemu številu angleških medicincev, da bodo lahko nadaljevali študije na univerzah v USA.

Predlog USA za varno plovbo preko Atlantika

Konvojski sistem naj nadomesti veriga rušilcev preko Oceana — Senzacije o nemških podmornicah v ameriških teritorialnih vodah, ki jih v Berlinu in Rimu odločno zanikujejo

NEW YORK, 20. marca. Ass. Press. V mornariških krogih govorijo, da so nekateri ameriški eksperti predložili, da se ukličejo konvoji ladij, namesto njih pa je treba zgraditi pravo verigo rušilcev preko Atlantika, v katere zaščitni bodo plovile trgovske ladije. Konvojski sistem kritizirajo zaradi večjega cilja, ki ga nudi sovražnim podmornicam ali letalom. Eksperti pravijo, da bi 40 rušilcev lahko imelo stalno patrolno službo, 10 pa jih bi bilo v rezervi ter služilo za dovoz petroleja. Ti rušilci bi lahko nadzirali desetkrat na dan progo, dolgo 50 milj. Vsaka milja v verigi bi bila v njihovem dosegu najkasneje v dveh do treh urah, nikoli pa ne bi trgovska ladja bila več kakor 1 uro daleč od vojne ladje.

WASHINGTON, 20. marca. Ass. Press. Namestnik zunanjega ministra, Sumner Welles, je predstavnikom časopisja dejal: »Angleški poslanik Halifax mi je sporočil, da je poveljstvo angleške vojne mornarice obvestilo poveljstvo ameriške vojne mornarice, da ima na razpolago informacije, da je neka nemška podmornica dospela na nekem mestu neposredno v bližino severnoameriške atlantske obale. Glede informacij, da so dospela na Atlantik tudi nemške križarke, ni mogoče reči še ničesar točnega.« Agencija Associated Press pa poroča iz Londona, da je bil najmanj en oddelek nemških podmornic preplul Atlantik v svrhu nadaljnjih operacij blizu ameriške obale. Ameriška vlada drži še v tajnosti podrobnosti teh

informacij. Če se izkaže, da so resnične, sta potem samo dve možnosti: ali bodo nemške podmornice skušale napadati ladje, natovorene z ameriškim vojnim materialom za Anglijo, ali pa so opažene podmornice tako zvane trgovske, kakršne je pošiljala Nemčija že v prvi svetovni vojni čez Ocean. V Berlinu so novinarjem na vse te vesti odgovorili, da niso tako naivni, da bi napadali ameriške ladje v neposredni bližini ameriške obale in izzvali spor z USA. Vest o nemški podmornici blizu ameriške obale je sprožena z namenom, da vznemiri ameriški narod ter ustvari med njim vojno razpoloženje. Tudi »Popolo di Roma« najodločneje zanika vesti o nemških podmornicah v ameriških teritorialnih vodah.

Poostrena aktivnost v letalski vojni

Nemci poročajo o silovitem zračnem napadu na ves prostor med južno obalo Anglije in Hullom — Angleži so bombardirali luke severne Nemčije in Holandske ter Köln

BERLIN, 20. marca. DNB poroča: Ponovni nemški zračni napadi na Hull v zaporednih valovih so bili neverjetno močni. Več sto bombnikov je napadlo razne vojaške cilje v Veliki Britaniji. Napadi so trajali nepretrgoma od 21. ure do 3. ure jutraj. Več sto ton eksplozivnih bomb raznih velikosti in več 10.000 zažigalnih bomb je padlo na objekte. Že takoj po prvih napadih so nastali veliki požari, posebno v industrijskih predmestjih Hulla ter v luki. Zadeta so skladišča in rafinerije olja, zaradi tega se je požar s silno naglico razširil po vsej okolici. Posebno hudo je prizadet tudi del mesta, kjer so železniške naprave, elektrarna in plinarne. Ostale eskadrilje so napadle druga mesta in pristaniške naprave na južnovzhodni in južozahodni obali Anglije. Občutno so trpela letališča in industrijska središča v Midlandu, prav tako London sam, kjer je bil dan doslej najdaljši znak za napad. Vsa Anglija od južne obale do Hulla je bila objekt splošnega letalskega napada nemških letalcev. Nemška letala so se vrnila nepoškodovana v svoje baze, s čimer je postavljena na laž angleška frdičev, da so njih protiletalske baterije sestrelile več naših letal.

OSTALA NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 20. marca. DNB. Pri nekem sunku na južnovzhodni obali Anglije sta bili potopljene dve tovorni sovražni ladji s skupno tonažo 10.000 ton. Neka podmornica je potopila dve oboroženi angleški ladji s skupno 13.000 tonami, neka druga pa 3500 ton ladijskega prostora. V sredozemskem prostoru so nemška izvidniška letala 40 km zahodno od Krete napadla močno skupino sovražnih vojnih ladij, sestavljeno iz dveh oklepnic, 6 križark ter 3 rušilcev. Obe bojni ladji sta bili zadeti z letalskimi torpedi.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 20. marca. Reuter. Angleško letalstvo je preteklo noč osredotočilo svoje napade v prvi vrsti proti lukam v severni Nemčiji, kjer so bili zlasti bombardirani doki in industrijski predeli v Kielu in Wilhelmshavenu. Močnejši napad je veljal tudi petrolejskim rezervoarjem v Rotterdamu. Komunikacije letalskega ministrstva pravi, da so letala navzlic mestoma zelo izpremenljivim vremenskim prilikam dosegla dobre zadetke. V Kielu in Wilhelmshavenu je nastalo mnogo eksplozij in izbruhov požari, med katerimi so bili mnogi prav znatnega obsega. Še več požarov je izbruhnilo med petrolejskimi rezervoarji v tistem delu rotterdamske luke, ki je določena za petrolejske transporte. Druge skupine angleških letal so nadalje bombardirale doki v Emdenu, dve letališči na Holandskem ter vojaške cilje v Texelu. Včeraj preko dneva so angleška letala bombardirala in s strojnimi obstreljevala nemške ladje ob holandski obali. Ena angleško letalo se s teh poletov ni vrnilo.

LONDON, 20. marca. Reuter. V teku današnje noči so nemška letala hudo napadla London, kjer je padlo veliko številno zažigalnih in eksplozivnih bomb. Škoda je velika, žrtev pa ne. Angleška letala so v teku noči napadla Köln. Na luko in Hull sam je bilo vrženih velikansko število zažigalnih in rušilnih bomb, ki so povzročile veliko gmotno škodo ter zahtevale tudi mnogo človeških žrtev. V raznih delih mesta so izbruhli požari. Gasilstvo in gasilske straže so bile neumorno na poslu vso noč. Pod ruševinami številnih stanovanjskih hiš je našlo smrt večje število prebivalcev. Pionirji neumorno odkopavajo groblje ter spravljajo na dan ranjence, ki jih je še precej pod ruševinami. Angleška protiletalska obramba je bila zelo aktivna in so več ur neprestano grmeli protiletalski topovi. Skupine Spitfireov so se ponovno spopadle z nemškimi bombniki. Po doslej znanih podatkih sta bila dva nemška bombnika sestreljena, eden od teh v zgodnjih jutranjih urah v bližini obale grofije Norfolk.

Bitka za Ocean in za — žito

Ameriški izvozniki o odvišku letošnje žitne žetve

BUENOS AIRES, 20. marca. Ass. Press. Argentinski poljedelski krogi se zelo zanimajo za možnost svojega izvoza prevešča žita po letošnji dobri žetvi. Pravijo, da se za vse ameriške gospodarske kroge izpreminja bitka za Atlantik obenem tudi v bitko za žito. Oba vojskujoča se tabora sta zainteresirana na tem, da bi mimo avstralskega žita tudi ono iz obeh Amerik dospelo na evropski trg. Na borznem tr-

žišču za žito računajo, da bo do 1. julija letos neprodanih še nad milijardo bušlov pšenice, t. j. blizu 272 milijonov metrskih stotov. S posebno velikim previškom pšenice bo razpolagala Kanada, 550 milijonov bušlov, USA 485.000.000 bušlov, Argentina 100.000.000 bušlov. Predvidevajo se tudi ogromni previški koruze v Ameriki, tako v USA 600 milijonov bušlov, v Argentini 225 milijonov bušlov.

Winston Churchill o bitki na Atlantiku

Pozdravni govor angleškega premjerja novemu ameriškemu poslaniku v Londonu, Winantu — Izjava Rooseveltovega odposlanca Harrimana

LONDON, 20. marca. Reuter. Pilgrim Society (organizacija Američanov, živčih v Angliji), je priredila 18. t. m. banket na čast novemu ameriškemu veleposlaniku Johnu Winantu, ki je pri tej priliki prvič javno govoril v Londonu. Banketa se je udeležil tudi ministrski predsednik Churchill, ki je pozdra-

izida te bitke. Potrebno je, da se v tej bitki izvojuje odločilna zmaga. To je potrebno, ker moramo pokazati svetu, da se politika, na katero pristaja vlada Združenih držav, ne želi umakniti pred silo. Doslej so se pojavljale ob ameriški obali ne samo sovražnikove podmornice, ampak tudi težke križarke, ki so v ameriških vodah potopile nekaj britskih ladij, ki so plule izven konvojev. Najznačilnejši med kraji, kjer so se pripetile te potopitve, so na 42. stopinji. V vodah, ki so bližje britanskemu otočju, se že bje velika, srdita in neizprošna bitka. Prav tako se srdita bitka bje na Blížnjem vzhodu, kjer Velika Britanija ne želi zapustiti svojih poštojanek.

Zdaj so naše izgube spet znatno posko-

čile. Izrabljamo vso svojo moč, vse svoje materialne vire in vse sposobnosti svojih znanstvenikov, da bomo mogli kljubovati grožnjam, za katerimi se skrivajo smrtna nevarnosti. Naša moč raste od tedna do tedna. Ameriški rušilci, ki smo jih dobili jeseni in pozimi, prihajajo postopno v boj. Tudi naše lastne flotilje rušilcev številčno naraščajo. Prav tako stalno narašča naše letalstvo, tako nad otočjem kakor nad morjem. Naš odpor postaja čedalje močnejši in uspešnejši. Prav včeraj sem dobil poročilo o potopitvi treh nemških podmornic. Od 13. oktobra do danes ni bilo ugodnejše novice, ki bi me tako ohrabrila kakor me je ta vest o trojni zmagi nad sovražnikovimi podmornicami. Kakor veste, se držim načel-

vil Winanta z naslednjimi besedami:

»Pozdravljamo vas z dobrodošlico v svoji domovini, mister Winant, ravno v trenutku, ko se velika bitka na Atlantiku razvija z vso srčnostjo. Vaša vlada in vaš narod stazelo zainteresirana glede

Po hudih bojih zatišje v Albaniji

Italijani ne javljajo o važnih dogodkih — Francoska pomoč grškim žrtvam

RIM, 20. marca. Stefani. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo o položaju v Albaniji v svojem 285. službenem vojnem poročilu: Na grški fronti nikakih posebnih dogodkov.

RIM, 20. marca. Stefani. Posebni dopisnik agencije Stefani javlja z albanske fronte, da so italijanske eskadrilje z uspehom bombardirale sovražne čete na osrednji fronti, ki so v pohodu. Prav tako pa so napadle tudi sovražne poštojanke. Sovražno letalstvo se ni odzvalo. Italijanska letala so se vrnila v svoja oporišča nepoškodovana.

ATENE, 20. marca. At. Ag. Grško vrhovno poveljstvo poroča, da je bila očitno sovražnika na osrednjem bojišču podprta s tanki, odbita. Prav tako tudi vse manjše operacije. Ujetih je bilo ob tej priliki tudi nekaj sovražnih vojakov, uničeni so štirje tanki. Sovražna četa, ki je prišla v navzkrižni ogenj naših topov in avtomatičnega orožja, je popolnoma uničena. Pri neki uspešni operaciji v dolini reke Vouše smo ujeli nekaj sovraž-

nih vojakov. Uradno poročilo ministra notranjih del pravi, da ni bilo v zaledju nobenih dogodkov.

ATENE, 20. marca. At. Ag. Po poročilih listov je francoski poslanik v Atenah dal ministru za socialno politiko na razpolago 5000 drahem za pomoč žrtvam potresa v Larisi.

ATENE, 20. marca. At. Ag. Poveljnik grške vojske general Papagos je izdal vojski dnevno povelje, v katerem poroča, da ga je angleški kralj Jurij odlikoval z visokim angleškim odlikovanjem.

7 MILIJARD OSTANE

WASHINGTON, 20. marca. AP. Kongres je odklonil predlog, da se zniža 7 milijardni kredit.

WASHINGTON, 20. marca. Reuter. Pri sedemdnevni debati o kreditih za pomoč Angliji, ni bil predložen nobeden amandman. Izglasovani zakonski predlog bo odposlan senatu. Pričakujejo, da ga bo senat sprejel na prihodnji seji.

la, da nasemu narodu ne smemo prikri-vati resnosti nevarnosti. Zato mislim, da smem z vso pravico zahtevati, da se mi verjame, ko izrečem naše trdno prepričanje, da bomo te nevarnosti premagali. Vsakomur je jasno, kako nujno je za nasprotnika, da pretrga prometne zveze med Veliko Britanijo in Združenimi državami, da loči dva močna naroda, drugega od drugega in da potem vsakogar posebej porazi. S tega stališča je smatirati sedanjo bitko na Atlantiku za eno izmed najpomembnejših bitk, ki so se kdaj koli bje v vojnah.

Mister Winant! Prišli ste k nam v času velikega preobrata v zgodovini sveta kot naš zvest tovariš in prijatelj. Delite z nami naše cilje, delite naše nevarnosti, delite naše koristi in naše skrivnosti. Prišel bo dan, ko bosta britanski imperij in Združene države prav tako z ramo ob rami izvrševala svečane, težke in vzvišene naloge, ki bodo kronane z zmago.

Veleposlanik Winant je izvajal v svojem odgovoru med drugim: Politika, ki veže danes Združene države in Anglijo proti skupni nevarnosti, je politika, za katero se je ameriški narod slovesno izrekel. Ameriški narod bo stavil na razpolago vse svoje moči za izvedbo te politike. Njegove velike sile v tovarnah in na farmah bodo danes na razpolago za obrambo. Amerika bo dala orodje, ladje, letala, topove, municijo in vse drugo vsem, ki se morajo boriti za svojo svobodo, z največjo hitrostjo, v največjem obsegu in z vso spretnostjo, ki je v njeni moči. Danes je čast in usoda angleškega naroda, da brani mostišče do vsega sveta. Angleški narod je, kakor vsi pravi vojaki, govoril malo, storil pa ogromno. Pri tem ni osamljen. Z njim je ves angleški imperij, z njim je Amerika. S povečano silo bomo organizirali svoje ogromne vire. Po sedanji vojni bomo zgradili nov svet, srečnejši nego sedanji, toda da njegovi otroci ne bodo več živeli v strahu. Vsi svobodni ljudje so v sedanjem boju zavezniki Anglije.

IZJAVA HARRIMANA

LONDON, 20. marca. Reuter. Odposlanec Roosevelta v Londonu, Harriman je novinarjem dejal: »Sestal sem se z predsednikom vlade Churchillom. Verjetno se bom sestal še z vsemi člani vlade, ki imajo opravka z ameriškimi dobavami. Ameriška proizvodnja se stalno povečava. Med Američani jih je mnogo, ki bi bili srečni, če bi mogli zmanjšati svoj obrok hrane, samo da bi prevešček lahko dali Angliji. Z vsako Rooseveltovo besedo v zadnjem govoru se popolnoma skladam. Nočem vam prerokovati, rečem pa vam, da Američani resno razumejo sedanji položaj. Mislim, da se v tem pogledu ne boste razočarali.

KAJ PRAVI KNOX

WASHINGTON, 20. marca. AP. Morariski minister Knox je dejal, da bo prva ameriška pomoč Angliji v obliki lahkih pomorskih enot, podmornic, lovcev podmornic, motornih čolnov, »komarjev«. Odklonil pa je izjavo glede novih rušilcev.

ERKO PRI ROOSEVELTU

WASHINGTON, 20. marca. Ass. Pr. Dr. Erko van Kleffens, zunanji minister holandske vlade v Londonu, je konferiral z Rooseveltom.

POSREDOVALNI ODBOR ZA DELA V USA

WASHINGTON, 20. marca. AP. Pod predsedstvom Clarencea Dykstre, rektorja univerze v Wisconsinu, je bil ustanovljen odbor za končno odločanje o sporih med delavstvom in delodajalci v vojnih industrijah. Po štiri delegate v tem odboru imenujejo industriji, štiri delavci, trije pa so iz nezainteresiranih poklicev.

ANGLIJA IN »SVOBODNA FRANCIJA«

LONDON, 20. marca. Reuter. Britanska vlada je podpisala s »Svobodno Francijo« dva finančna sporazuma. Prvi govori o financiranju vojske svobodnih Francozov, drugi pa o finančnih odnosih med angleškim in francoskim imperijem, v kolikor je pod oblastjo svobodnih Francozov.

Mariborska napoved: Pretežno jasno in stanovitno. Včeraj je bila najvišja toplota +8,6, danes najnižja -4,6, opoldne +6.

„V velikigr za Balkan e stališče Jugoslavi e povsem asno“

„Hrvatski Dnevnik“ in beografski „Naored“ k razvoju položaja na jugovzhodu Evrope

„Hrvatski Dnevnik“ piše v uvodniku med drugim: »Dolgo je v velikigr za Balkan stališče Jugoslavije povsem jasno, je veliko vprašanje nadaljnje zadržanje Turčije in Grčije. Predpostavljamo se, da je vodja Nemčije v pismu predsedniku turške republike zahteval obvestila o tem, kako se bo zadržala Turčija, če bi Nemčija intervenirala v Grčiji. Gotovo ni bila to edina vsebina poslanice, v njej so bila dana tudi določena zagotovila Ankara, drugače bi ne bili turški državniki odložili svoje izjave za nekaj časa. Prav tako se govori o nemški diplomatski aktivnosti v Atenah, o koncesijah, ki bi jih Grčija dala Nemčiji, katerih pa noče dati Italiji. Koliko je na tem resnice, je težko reči. Gotovo je le eno, da nemške čete vedno bolj prihajajo na bolgarski jug in

zasedajo tam položaje, nasproti jim pa prihajajo angleške čete. Italijanski listi poudarjajo, da prihod Angležev prinaša nov položaj na Balkan in je verjetno, da bo prišlo na jugu do spopada med Nemci in Veliko Britanijo. Nemški tisk postavlja kljub temu težišče fronte na sam veliko-britanski otok, smatrajoč, da bo tam padla odločitev. Vse kaže, da se bo boj nadaljeval z vso ostrino. Jugoslavija želi ostati izven tega. To ji je doslej uspelo, upamo, da bo tako tudi nadalje.«

»Napredek«, beografski tednik univ. prof. dr. Ilića, pa piše: »Po raznih vestih o bivanju nemških čet v Bolgariji naglašajo nemški listi, da je zanimanje Nemčije za jugovzhod Evrope inspirirano v glavnem na načelih, da v tem svojem gospodarskem prostoru odločno vzpostavi stalen

mir in stabilen red. Treba je Anglijo točiti povsod, kjer bi se pojavila.« Službeno stališče Nemčije do Grčije se ni določeno, predstavniki nemške zunanje politike odklanjajo vsak odgovor o nadaljnjih odnošajih Nemčije do Grčije. Največje zanimanje zbuja stališče Turčije. Pričakovane govora turškega zunanjega ministra ni bilo. Turčija želi ostati čim dalje v vlogi opazovalca. Stališče Jugoslavije do balkanskih dogodkov živo zanima vso tujino, prav tako je opravičeno zanimanje najširših slojev Jugoslavije do nadaljnjega razvoja dogodkov na Balkanu. Vsak naš človek, pa naj bo v kakršnem koli položaju v družbi, čuti zdaj državo, nosi jo v sebi tudi v miru, kako šele v trenutku, kadar smatra, da bi bila lahko ogrožena.«

Dr. Goebbels o političnih in kulturnih nalogah na vzhodu Nemčije

BERLIN, 20. marca. DNB. O priliki ponovne otvoritve preurejenih gledališč je propagandni minister dr. Goebbels v torek govoril v Poznaniu. Poudaril je politični, kulturni in narodnostni pomen vzhodnih krajev za nemški narod. Tretji rajh gleda na vzhodne kraje mnogo pravičnejše, kakor so gledali nekdanji voditelji Nemčije, za katere so bili vzhodni kraji nekakšno skladišče za uradnike, ki so se pokazali nesposobne v drugih krajih države, in za častnike, ki niso imeli sreče v karieri. Ti kraji so bili za nekdanje voditelje Nemčije ne samo pokrajina, kamor so kazensko premeščali uradnike, ampak tudi nekakšna poskusna postaja za vse mogoče gospodarske teorije. Kratkovidni voditelji nekdanje Nemčije so mislili, da so ljudje, ki niso primerni za druge kraje, dobri za vzhod, morda celo predobri. Takšno pojmovanje je pa v nasprotju s tem, kar narodni socializem pojmuje pod načeli nacionalne politike v vzhodnih krajih. Na vzhod je treba pošiljati ravno najboljše ljudi. V bodoče bo moral vsak mlad Nemec videti svojo narodno dolžnost v tem, da bo pre-

MINISTER DR. GOEBBELS

bil po nekaj let v vzhodnih krajih. Mnogi izmed njih bodo vzljubili te kraje in se stalno naselili v njih. S tem se bo okrepil živi okop, ki varuje domovino. Preureditev gledališč v Poznaniu je šele začetek obsežnega in načrtnega kulturnega dela v vzhodni Nemčiji. Velika pozornost bo posvečena tudi velikim kulturnim sre-

diščem kakor so Gdansk, Vratislava, Kraljevec, Katowice. Seveda se bo po končani vojni nadaljevalo z dvojno silo.

Niso vedeli, da je medtem njih domovina izgubila svobodo. V Francijo se je vrnila stara ribiška barka „Conception Immaculée“. Odplula je lani 10. marca k New Fundlandu na lov na polenovke. Ob ameriški obali se jim je pokvaril radio in niso vedeli, da je bila medtem njih domovina premagana. Ko so pluli domov, so srečali več angleških ladij, ki so jih ribiči navdušeno pozdravljali. Angleži se pa niso zmenili za staro barko pod francosko zastavo in so jih pustili dalje. Šele pred dnevi, ko so jih na obali sprejeli nemški vojak, so ribiči zvedeli resnico, piše United Press.

Tradicije nemškega generalnega štaba

Nemški generalni štab je prevzel vse tradicije onega iz prve svetovne vojne. Vendar je danes vse drugačen, kakor je bil oni pred 25. leti. Nemčija se je od 1. 1906 do 1914 oboroževala, generalni štab pa ni znal v polni meri izkoristiti oboroževalni načrt. Tako je šla Nemčija v svetovno vojno premalo oborožena.

Danes je to drugače. Novi generalni štab se je lotil posla, izkoriščajoč vse izkušnje v drugih državah. Brezhibno je bil izveden pohod na bojišče, vodstvo je

poskrbelo, da so bile milijonske vojske predstavljene brez zaprek iz vzhoda na zahod in tam pripravljene za bodoče naloge. Motorizirana vojska na kopnem, v zraku in na morju je terjala od generalnega štaba mnogo več naporov kot v prvi svetovni vojni. Skrbno šolani generalštabni častniki so pri tem pomagali poveljnikom. Sploh se je nemško vrhovno poveljstvo s svojim štabom ravnilo po starem von Schlieffenovem izreku: »Mnogo žrtvovati, malo siliti v ospredje, pa v resnici več pomeniti, kakor se na zunaj zdi...«, piše »Pester Lloyd«.

ANTHONY EDEN

se je po zadnjih poročilih ponovno sestel s turškim zunanjim ministrom Saradžom

Francozi o Sovjetski Rusiji

Tako pravi »Jour Echo de Paris«, ki pod gornjim naslovom objavlja: »Od 1. 1921 dalje je Leninova ekonomska politika potrdila bankrotstvo integralnega kolektivizma, ki ga je pridigal Karl Marx. Leto 1934 je s pristopom k religiji kolektivne varnosti pomenilo konec komunističnega antimilitarizma. V 1. 1939 je nova obrt pomenila konec doktrine »enotne fronte proti fašizmu«. Politika ruskih imperialnih aneksij je napovedala bankrot tretje legende o tem, da »proletarstvo nima domovine«.

Komunistični agenti v tujini so se znali vedno prilagoditi izpremembam sovjetske politike. Thorez in Marti, bojevit v juliju 1939, sta postala mesec dni kasneje pacifista.«

Kultura

Razgovor z violinistko Ornikovo

K NOCOJŠNJEMU KONCERTU LJUBLJANSKEGA KOMORNEGA TRIA

Vest o koncertu ljubljanskega komornega tria in o nastopu Mariborčanke gđ. Francke Ornikove je zbudila v mariborski javnosti veliko zanimanje. Saj se je mnogi spominjajo še kot otroka, ko je zbužala s svojimi nastopi na raznih prireditvah pozornost kot mala umetnica na violini. Naš ljubljanski sodruknik je te dni obiskal gđ. Ornikovo in ji skušal izvesti nekaj podatkov o njenem nastopu v Mariboru. Opravilo ni bilo težko, kajti gđ. Ornikova se giblje v ljubljani med učilnico Glasbene akademije in studijem ljubljanske radijske postaje. Najlaže pa jo dobiš doma kjer z verno neugnanega zanešenjaka obdeluje najtežje violinistične probleme. V glasbenih krogih so nam rekli, da zdaj ne studira, odnosno »brusi« nič drugega, kakor najtežje, kar je v violinistični književnosti: Paganinijeve etude. To bo menda prva jugoslovanska umetnica ki bo mogla v bodoče nastopati s tem programom Kdor se kaj razume na violino, ve, kaj pomeni Paganini in kakšen trd oreh so njegove skladbe.

Bila je nemalo začudena ko sem ji povedal, da sem novinar in da bi želel od nje kaj izvedeti.

Gospodična, sem začel, prihodnji teden nastopite v Mariboru, v svojem rojstnem kraju? To bo za Vas pač pravi, najbrže, ki se ga gotovo veselite in ki Vas hkratu morda le obdaja s tesnobo, ker bo to prvi Vaš kvartalni nastop v domačem kraju.

»Priznavam, da se tega nastopa močno veselim. Reč pa tudi moram, da mi je nekoliko tesno pri srcu saj veste, v koncertne dvorane sem šele začela vstopati. Če se bomo na koncertu našega tria v ljubljanski Filharmoniji, pa se mi zdi,

da v trenutku igranja, ko se vsa predam umetniški zamisli izvajanih skladb, odložim sleherni nemir in igranje, kakor da bi bila sama s svojimi soigravci in z njimi yred omamljena od skupnega čustva.«

Kako je bilo z Vašim dosedanjim studijem?

»Nič lažjega! Zdi se mi, kakor da je čas, ki sem ga doslej prebila pri svojem loju in svojih goslih, minil strelovito in se pogostokrat ujamem pri spominu na svoje prve poizkuse v Mariboru, ko sem kot mlado dekletce izvalila svojemu dragemu glasilu prve zvoke. Pričela sem z violino, ko mi je bilo komaj štiri leta. Starši so morali instrument posebej naročiti zame. Ko sem ga enkrat imela v rokah, pa je šlo jedrno z mojim učenjem. Svoje končne studije sem opravila na ljubljanskem konservatoriju, na ljubljanski Glasbeni akademiji in pri mojstrih Šlajsu, Ruplu in zagrebškem pedagogu Humlu.«

Gospodična, nikar ne zardite, če vam sedaj dovolim malce odmora in jaz povem, kaj vem in kaj sem slišal o Vaši igri in Vašem znanju. Rekli so mi, da ste v koncertni dvorani že opetovano očarali ne le občinstvo, marveč tudi učitelje s svojim zamenim, mehkim, hkrati pa sila čistim tonom. Profesor Osterc mi je zatrjeval nekaj o Vaši tehniki. Morali ste mu pri zadnjem koncertu močno priti k srcu, kajti dejal je, da ga je presenetil Vaš način pojmovanja njegovega dela, ki je ritmično in harmonsko nenavadno igrali ste z nezasišano moško silo in s popolnim razumevanjem njegovih namenov.

»Nehajte! Zasluga za mojo tedanjo igro gre vsemu triu, kajti s prof. Šedlbauer-

jem in dr. Lipovškom tvorimo enoto, in vsi trije pilimo in koncipiramo umetniško zamisel vsakega izvajanega dela. Avtorsko pravo je treba torej porazdeliti na tri dele, prav za prav pa kaže, da smo enota, zlita v eno iz treh duš.«

Gospodična, kaj pa Vaši načrti za bodočnost?

»Teh imam mnogo. Ni mi obstanke pri doseženem. Rada bi še višje. V Mariboru bi rada nastopila z Lalojevo Špansko simfonijo. Delo imam nastudirano in sodim, da bi z njim pri dobri spremljavi docela uspela. Saj poznate to Lalojevo delo. Njegova čustvena melodika mi močno prija. Vmes pa je natrošenih dokaj tehničnih vragolij, ki pa mi, razumljivo, po tolikšnem studiju pri izvrstnih, a hkratu tudi strogih in natančnih mojstrih, ne delajo nobenih težav več.«

Kako to, gospodična, da ne greste malo v tujino in si ogledate še kaj sveta?

»To je moja davna želja, toda kaj, ko o tem odločajo drugi. Morda bom s svojimi nastopi in s priznanjem, ki ga bom skušala žeti, vendar le dosegla kakšno štipendijo. Ali niste tudi Vi tega mnenja?«

Ker se je gospodični Francki mudilo k radijski uri, kjer so zelo strogi glede točnosti, se je prijazna umetnica morala naglo posloviti. Stori la je to z odločno kretnjo, v kateri se je zrcalila vsa njena neugnana volja, volja, ki jo je privedla že sedaj v vrsto najboljših slovenskih violinistov. Ni dvoma, da bo nocoj v Mariboru med svojimi ožjimi rojaki doživela isto priznanje in isto oceno, ki jo že sedaj uživa v naši ljubljanski glasbeni sredini. Ta sredina pa je znano zelo stroga v ocenjevanju in po pravici uživa »las prvega glasilnega učilišča v državi«.

(Poletje gđ. Ornikove nastopijo drevi v gledališču še g. Šedlbauer (cello) in g. dr. Lipovšek (klavir). Na sporedu so predvsem dela slovenskih skladateljev Arniča, Osterca, Škerjanca, Pahorja, Mirka in drugih.)

a. b.

Gospodarske vesti

Obvezna prodaja in odmera žitnih presežkov

Že v torek smo poročali, da sta ministri za prehrano in prehrano ter ban banovine Hrvatske izdala uredbi o obvezni prodaji presežkov pšenice, rži, soržice, ječmena, koruze in moke vseh krušnih žit. Minister in ban po tej uredbi smeta določiti, koliko pridelkov in moke smejo proizvajalci pridržati. Za koruzo in moko bodo veljale tudi v bodoče dosedanje cene v okrajih, ki jih bosta ministri in ban posebej določila. Za pšenično, rž, soržico, ječmen in moko, iz njih bodo veljale izven tega posebej določenega območja paritetne cene na osnovi: Subotica, za koruzo in koruzno moko pa na osnovi Petrovgrad. Kdor ne proda presežkov v določenem roku, mu jih odkupi država 20% izpod paritetne cene. Uredba določa sankcije za prekrške in nadaljnjo kontrolo glede prevoza vseh vrst žit in moke. Po tej uredbi bodo

določene maksimalne cene poleg pšenice in koruze tudi za vse ostale vrste žit.

Naredba o presežkih

Na temelju uredbe o obvezni prodaji žitnih presežkov je izdal ministri za oskrbo in prehrano posebno naredbo o presežkih, ki smejo ostati proizvajalcem in imetnikom za prehrano in setev. Spodaj navedene količine se računajo za pšenico in krušna žita ter moko od I. IV. do I. VIII., za koruzo in koruzno moko pa od I. IV. do I. XI.

Na podlagi uredbe o obvezni prodaji presežkov žit je ministri za oskrbo in prehrano izdal naredbo o presežkih, ki se bodo pustili za prehrano in setev. Imetniki pšenice, rži, soržice, ječmena, koruze in moke iz tega žita, smejo po tej naredbi obdržati in sicer če so kmečki pridelovalci: 1. za prehrano 60 kg pšenice ali 50 pšenične moke, v krajih,

kjer se preživljajo tudi z ječmenom, enako količino ječmena, ali 140 kg koruze ali 110 kg koruzne moke za vsakega člana gospodinjstva; nadalje 10 kg pšenice ali 8 kg pšenične moke ali 20 kg koruze ali 16 kg koruzne moke za vsak oral orne zemlje lastnega posestva za prehrano poljskih delavcev; 2. za živino in ostale potrebe po 50 kg koruze od vsakega katastrskega orala, zasejanega s koruzo v letu 1940, po 50 kg koruze v zrnu za vsakega prašiča, ki ga pita; po 1000 kg koruze za pisanje goveda, po 50 kg za vsako molzno kravo, po 150 kg za vprežno govedo in po 100 kg za vsakega konja. Ostali imetniki žit pa smejo obdržati za prehrano 50 kg pšenice ali 40 kg pšenične moke, ali 100 kg koruze, ali 80 kg koruzne moke za vsakega člana domačije, za živino pa kakor kmečki prebivalci.

Zahteve pooblaščenih graditeljev

O svojem položaju in težnjah so razpravljali na rednem letnem občnem zboru graditelji, včlanjeni v svojem Združenju pooblaščenih graditeljev za Dravsko banovino v nedeljo v Ljubljani. Predsed. Miroslav Zupan se je dotaknil raznih vprašanj, ki so nastala zaradi sedanjih vojne in niso prizanesle našemu narodnemu gospodarstvu, omenjal razne davčne reforme itd. Združenje je delovalo v popolni soglasnosti z zbornico TOI in graditelji pričakujejo, da bomo tudi sedaj z ustanovitvijo občinske zbornice dosegali enaka soglasja. Na banski upravi so se začele ponovno razprave o povišanju mezd stavbiškemu delavstvu. Udruženje je zastopano tudi v akciji izvrševalnega odbora Jugoslovanskega nacionalnega komiteja. Tajniško poročilo je imel Kramaršič. Članov je 74. Pri združenju je prijavljenih 99 zidarskih vajencev, zaposlenih pa je bilo sredi stavb-

ne sezone 1.120 pomočnikov. Zaman so se trudili, da bi dosegli izpremembo obrtnega zakona (predvsem §§ 47., 219. in 234). Tudi zakon o zatiranju šušmarstva še ni sprejet. Zbornici za TOI so podali mnogo strokovnih mnenj. Med drugim je omeniti, da se cene gradbenega materiala še vedno dvigujejo, zlasti onih predmetov, ki ne spadajo pod kontrolo cen. Zvišani so bili tudi prispevki za socialno zavarovanje in dosega povišanje v nekaterih razredih kar 50%.

Po blagajniškem in revizorskem poročilu je bila soglasno izvoljena stara uprava s predsednikom Zupanom na čelu. Pri slučajnostih je bilo sprejetih več predlogov za izboljšanje stanovskega položaja. Med drugim tudi predlog za ustanovitev gradbinske izbornice skupno s Hrvati in Srbi. Gradbenikom se naj tudi dovoli imeti večje število vajencev kot dosedaj.

Seja lesnega odseka Zveze industrijcev

Pod predsedstvom načelnika lesnega odseka inž. Jerneja Zupanca je bila v petek plenarna seja lesnega odseka Zveze industrijcev. O poslovanju lesnega odseka je poročal glavni tajnik dr. Adolf Golja. Zastopniki lesnega odseka so sodelovali na razpravah Stalne delegacije lesnega gospodarstva o vprašanju kontrole cen gradbenega lesa. Zaradi zadostnih zalog ter zaradi zelo omejenih možnosti izvoza, ni stvarne potrebe za kontrolo cen ter je vseskozi upravičen predlog, da se gradbeni les od kontrole

cen izvzame.

Odsek je sprejel poročilo o korakih, ki jih je Zveza napravila zaradi prometa z lesom za kurjavo na razdalje do 30 km. Nato je odsek razpravljati o splošnem položaju lesne stroke ter o težavah, s katerimi se ta stroka bori zaradi sedanjih izrednih razmer, o novih pritožbah radi nerednega dostavljanja železniških vagonov, o težavah pri prevozu lesa iz gozdov na žage itd. Cene lesa na panju, kakor se danes zahtevajo, niso več v pravi razmerju s cenami gotovega blaga.

Odsek je razpravljati tudi o zasedanju nemško-jugoslovanskega lesnega odbora, ki se bo pričelo dne 20. marca t. l. v Beogradu. Za delegata lesnega odseka je bil izbran glavni tajnik dr. Adolf Golja, za eksperte pa inž. Jernej Zupanec, Boleslav Ternovec in Filip Mulej.

DR. ANDRES O TRGOVINSKEM SPO-RAZUMU Z ITALIJO

Minister dr. Andres je ob priliki podpisa novega gospodarskega protokola o izmenjavi in plačilih med Jugoslavijo in Italijo poudaril med drugim, da kljub raznim težkočam sedanjega časa Italija ne bo omejila dobav, dobave tekstilnih surovin in polizdelkov bo celo povečala. Sprejeli pa smo tudi ponudbe glede umetnih vlaken. Osnova našega izvoza v Italijo je v glavnem neizpremenjena. Poleg klirinškega računa bo ostal tudi v bodoče specialen račun, vendar so nekatere vrste blaga, ki so sedaj bile obračunavane na specialen račun, prenešene na klirinški. Dr. Andres je mnenja, da smemo biti s pogajanjmi zadovoljni.

Zveza soho-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravsko banovino sporoča javnosti, da je na svoji redni skupščini v Celju dne 9. marca 1941 z ozirom na ponovni povišek cen materialu sklenila kom za soho-črkoslikarsko, pleskarsko in ličarsko delo za nadaljnjih 39 odst.

O cenah za izvoz lesa v Nemčijo razpravljajo v Zagrebu na zasedanju jugoslovansko-nemškega lesnega odbora.

150 vagonov krompirja bomo izvozili v Švico. Dovoljenja za izvoz so že izdana. Plačan bo s kompenzacijami.

Droge nove

Priloga, ki jo je predsedovala, seji izvršnega odbora Rdečega križa, ki je poleg tekočih zadev sprejela tudi poročilo o delu v minulih poslovnih dobi za glavno skupščino RK.

Na 80 letnico znanega slavist prof. Matije Murka je proslavila organizacija za grebskih Slovencev „Narodni dom“ s posebno matinejo v Malem gledališču. Udeležili so se je mnogi zagrebški kulturni in javni delavci. Proslava je otvoril Hinko Nučič, ki je poudaril še posebej, da je tudi dokaz slovensko-hrvatskega duhovnega sodelovanja. O slavljencu in njegovem delu sta govorila še prof. Fran Poljanec, dr. Ivan Esih. Umetniški del prireditelje so izvajali društveni pevski zbor, ter znani pevci Gostič, Neralić in Simenc.

Na Srečilo je v Dalmaciji dan pred Jožefom. Pobeljeni so bili vsi hribi v okolici Splita ter otok Brač. Divjalo je tudi hudo neurje.

V enem tednu so bili trije smrtni slučaj v družini Ložjanin iz Sremske Mitrovice.

Na 12 let iz Dubrovnika v Dubrovnik so potovalo pismo, ki ga je l. 1929 poslal Ivko Roko v Južno Ameriko, ker so mu ga sedaj neodprtega vrnil. Prepotovalo je Afriko, Ameriko in Evropo. Na pisemskem ovoju je 72 pečatov raznih pošt.

Na Ali ima Sarajevo res 159.990 prebivalcev so se vpraševali merodajni v Sarajevu na temelju štetja krušnih izkaznic. Toda natančnejša preiskava je dognala, da kljub velikemu napredku Sarajevo zahvaljuje tak dvig prebivalstva samo temu, da so si mnogi omislili več kart.

Na Najljubša zakonec v državi sta verjetno 13 letni Huso Salkić, sin Rašidov, dijak IV. razreda, in 12 letna Ramiza Bajrić iz Zavidovičev. Pravijo, da se je Huso, ki se je do poroke potikal z ostalo otročadjo po cestah, sedaj nenadoma zresnil.

Na Svetilko je hotel ugotoviti ali je v cisterni še kaj nafte delavec Čuta iz Bosanske Breda, ki je s svojim sinom pretakal nafto. Zaradi tega je nastal požar ter je Sefko popolnoma izgorel, sin dobil nevarne opekline, zgoreli pa sta še dve cisterni.

V živem apnu je zgorel 18 letni Gabriel Bajčanec iz vasi Dubranec pri Varazdinu, ki je hotel prinesiti vode v apnenico ter je pri tem padel vanjo.

Na uru so plačani, prvi v državi, brivski pomočniki v Varazdinu. Na uro dobijo 1 din, mesečno pa povprečno 1400 din.

Vlak je izmrevaril na progi Križevci-Koprivnica Franja Petlija, ki je bil namenjen v umobolnico v Vrapču. Ni dognano, ali gre za nesrečo ali samomor.

Radio

Petek, 20. marca
Ljubljana: 13.02 slovenski skladatelji (Ro); 13.30 narodne pesmi ob sprenitvi klavirja (18.10 ženska ura; 19.50 izseljenška poročila; 20. Ro; 21. sonatna ura. — Beograd: 17.55 havajska gl.; 19.40 muslimanske pesmi, 20.25 simfonični Ro; 22.50 plesna gl. — Zagreb: 20. Ro; 21.30 plesna gl. — Praga: 15. lahka gl.; 15.30 „Modri cvet“ (14 letnica smrti Novakisa); 16.30 lahka gl.; 18.20 pisan spored; 20.10 Puccinijeva opera „La Boheme“, 23.15 zabavni koncert. — Sofija: 17.50, 18. in 22. lahka in plesna gl.; 18.25 valčki; 18.35 Bizetova „Carmen“. — Budimpešta: 15.20 cigani, 19.30 prenos opere; 23.25 spel cigani. — Francija 1: 17. zabavna gl.

JAN GREZA:

BARBARA CELJSKA

15

Zgodovinski roman lepe Celjanke

— Sem, — je vpadla Barbara, — kajti malo je takih mož. Znabiti ste ga vprav radi tega poslali na grmado... da bi vam ne bil v napotje!

— Ah, Milost, — je porogljivo pripomnil kralj, — ti vendar politiziraš!

— Ne vem, ali politiziram ali ne. Vem samo to, Milost, — mu je hladno pogledala v oči, — da je imel ta svečenik v rokah tvoje jamstveno pismo, tvojo častno besedo, ki pa je ti nisi izpolnil. To vem jasno, drugega ničesar!

Barbara je vsa drhtela, srce ji je glasno razbijalo. Da, da. Ta svečenik je bil — mož! Bil je več ko kralj. V rokah je imel najbolj zanesljivo jamstvo, toda oni, ki mu ga je dal, besede ni izpolnil. In vendar se ta svečenik niti v zadnjih trenutkih svojega življenja ni skliceval na kraljevo jamstvo. Zanj kraljeva beseda ni več bila jamstvo; njegovo veliko in edino jamstvo je bila njegova vera, njegovo prepričanje. S to vero stoji zdaj že pred Najvišjim sodnikom, ki ne terja Sigmundovega jamstva, ampak zgolj jamstvo Janove vere.

Da, tako je, tako nekako, Barbara to sliši, a tega ne zna povedati, nima besed, da bi izrazila z njimi to, kar se ta

hip dogaja v njeni notranjosti. Morda tega ne bo znala nikoli izraziti, to je mogoče samo občutiti. V vrtincu misli in čustev pa je ta hip vedela samo to: danes je padel na grmadi mož, cel mož, ki ga niti poznala ni!

Zdaj je za vse že, prepozno. Da, za vse. — Nikar tako, — je dostojanstveno izpregovoril kralj Sigmund. — Tega ne razumete, nihče tega ne razume. Ne tajim, da bi mu ne dal jamstvenega pisma in častne besede, toda treba je vedeti, zakaj je šlo in še gre v tem sporu! In boli me, morda mi je najhuje radi tega, ker nisem mogel izpolniti svoje dane besede, toda stvari so se zasukale povsem drugače, kot sem pričakoval. — Kralj si je nekoliko oddahnil. Moral je to povedati pred vsemi, zlasti pa še pred njo, da bi napačno ne sodili, da bi ga ne obsojali za dejanje, ki se mu ni mogel izogniti, četudi se je zavedal, da bo to dejanje ležalo na njem ko črn madež. — Šlo je za mnogo, mnogo več! Tega bi se lahko tudi on zavedal! Gospodje, sami veste, s koliko težavo sem skliceval tale zbor, — se je Sigmund obrnil k Njegovi Eminenci, — dasi se vsi zavedamo, da je treba doseči izboljšanje za vsako ceno. Brez

izpreobrnjenja in izboljšanja bi padali čedaje globlje, vsi bi utonili v propast. To vemo... to nam je danes jasno. Vsem. In bodočnost moje države je odvisna od uspeha tega zbora. Vsega tega pa vendarle nisem mogel žrtvovati zaradi enega samega krivoverca! — Kralj se je strastno vzravnal, kot bi hotel z enim samim zamahom podreti na tla nedvidnega sovražnika.

— Pa je bil zares krivoverec? — je vprašala kraljica Barbara.

— Bil je! — se je osorno vmešal gospod iz Plavna. — Najbolj znameniti cerkveni očetje so to dognali... torej je bil krivoverec!

— Ampak osamljen ni bil, — je tiho in mirno pripomnila Barbara. — Videla sem češke plemiče, govorila sem z njimi; zdaj jasno vem, da ni bil osamljen. Njegovo ljudstvo je z njim.

Kralj se je čemerno nasmehnil. Srdito je nagnil vrč in slastno pil.

— Domisljavec! — se je zakrohotal Sigmund. — Če si že hočejo razbiti svojo glavo, naj kar poskusijo. Ob meni si jih zanesljivo razbijejo!

Kraljica Barbara se je zlobno nasmehnila.

— Da bi Njegovi Milosti kralju tega ne bilo žal!

Sigmundove oči so se zalile s krvjo.

— Kača! — je siknil skozi stisnjene zobe.

— Nikar ne govorimo več o neprijetnih stvareh. — je skušal kardinal zasukati pogovor drugam.

— Resničnost vam je od sile neprijetna! — je ironično pristavila Barbara, ki je kipele v bojevitom razpoloženju.

— Kar je bilo storjeno in odločeno, je bilo pravilno storjeno. — se je spet vmešal Henrik iz Plavna. — Kjer ni pokorščine, tam morajo biti dejanja!

Barbara se je glasno zasmejala.

Kralj se je bil medtem že nekoliko pomiril. Pomagalo mu je vino, ki ga je v dušku zimal vase.

— Eminenca, — se je obrnila Barbara h kardinalu. — Slišala sem, da je ta češki svečenik pridigal, da oni, ki živijo v smrtnem grehu, nima pravice biti duševni pastir? Ali je res?

— Res je samo to, — se je nasmehnil kardinal, — da je nekaj takega oznanjal. Seveda, ono, kar je oznanjal, ni resnica. Njegov nauk je bil nekoliko prestrog, Milost, prestrog celo za svetnike, kaj šele za navadne smrtnike, kakršni smo vsi ljudje.

— Njegov nauk je bil torej vzvišen, kajne?

— Vzvišen? — se je začudil kardinal. — Preveč fanatičen, kot sem že dejal, a tudi nečloveški. Milost, — in s posebnim poudarkom je še rekel: — Mar tudi ti verjameš vanj?

— Ne, ne verjamem. Eminenca, — je naglo odgovorila Barbara. — V ostalem pa tudi vam ne verjamem, — se je zasmejala. — Slušim pa, da danes nihče ni zgorel na grmadi, da ni oadi prav nič umrlo.

(Dalje.)

Novice

Uredba o mirnodobnih vojaških invalidih

Službene Novine objavljajo uredbo o mirnodobnih vojnih invalidih. Uredba ima poleg drugih naslednje določbe: Cl. 1. Za mirnodobne vojne invalide se smatrajo vojaške osebe (oficirji, vojaški uradniki, civilni državni uslužbenci v službi vojske in mornarice, kaplarji, redovi in mornarji pri služenju obveznega roka, gojenci vojnih šol, graničarji in obvezniki iz rezerve), ki vrše v mirni dobi vojaško dolžnost ali službo ter ob priliki iste brez lastne krivde dobe rane ali poškodbe ter se zaradi tega njihova sposobnost za gospodarsko delo v splošnem zmanjša v toliki meri, da jih pristojna vojaška oblast proglasi za invalide. Ne smatra se za krivdo poškodba iz nemarnosti. Cl. 2. Pravico do državne zaščite in podpore po določbah te uredbe morejo uživati: a) Mirnodobni vojni invalidi in njihovi otroci; b) Rodbine in starši umrlih mirnodobnih vojnih invalidov; c) Rodbine in starši vojaških oseb po Cl. 1 te uredbe, ki so izgubili življenje pri izvrševanju vojaške dolžnosti ali službe ali ob priliki iste.

V rodbino se računajo zakonska žena, zakonski otroci, izvenzakonski otroci, ki jih je poškodovani, umrli ali padli priznal pred državno oblastjo, svečnikom ali svojim starešino, kakor tudi oni, katerih izvenzakonski oče je bil ugotovljen z razsodbo rednega sodišča, in ki so bili rojeni, predno je izvenzakonski oče dobil rano ali poškodbo, zaradi katere je bil proglašen za invalida, kakor tudi otroci, ki so bili po zakonskem potu prisvojenji, če jih je poškodovani, padli ali umrli vzdrževal.

Starši umrlih mirnodobnih vojnih

invalidov in vojaških oseb po Cl. 1 te uredbe, ki so izgubili življenje pri izvrševanju vojaške dolžnosti ali službe, ali ob priliki iste, imajo pravico do podpore ali zaščite, če je bil poltomec edini hranilec in nimajo potrebnih sredstev za življenje.

Cl. 3. Pravice do državne zaščite in podpore nimajo: a) Oseba, ki se sama pobabi ali poškoduje z namenom, da se izogne vojaški dolžnosti ali službi; b) Oseba, ki pobegne iz vojske ali iz vojaške dolžnosti; c) Oseba, obsojena zaradi veleizdaje; d) Oseba, ki poskuša z namenom, da bi se izognila vojaški dolžnosti ali službi, izvršiti samomor; e) Oseba, ki prostovoljno služi neprijatelju v prolinarodnih interesih; f) Rodbine in starši zgoraj naštetih oseb; g) Rodbine in starši vojaških oseb po Cl. 1 te uredbe, ki v namenu, da bi se izognili vojaški službi, izvrše samomor ali pa so bile obsojene na smrt.

Cl. 4. Zaščita in podpora, ki jih daje država invalidom, obstoje: a) v zdravljenju; b) v dajanju protez in drugih ortopedskih pomožnih sredstev; c) v dajanju službe in dela; d) v gospodarskem jačanju; e) v strokovnem pouku; f) v dajanju olajšav pri izvrševanju dela; g) v znižani voznini na državnih železnicah in ladjah v državni eksploataciji; h) v invalidskih podporah in dokladah; i) v domstnem vzdrževanju v invalidskih domovih.

Clanom rodbin in staršem po točkah a, b, c te uredbe daje država zaščito in podporo: 1. v gospodarskem jačanju; 2. v olajšavah za samostojno gospodarsko delo; 3. v dajanju služb in dela; 4. v podporah in dokladah. Naslednji Cl. urejajo vprašanja zdravljenja, dajanja protez, službe, dela, gospodarskega jačanja, strokovnega pouka, olajšav za samostojno gospodarsko delo. Mirnodobni vojni invalidi imajo pravico do brezplačne vožnje, kadar potujejo na poziv oblasti. Če so invalidi prve skupine, imajo isto pravico tudi njihovi spremljevalci. Kadar potujejo mirnodobni vojni invalidi v zasebnih zadevah, imajo pravico do polovične voznine na vseh prometnih sredstvih. Isto pravico imajo spremljevalci invalidov po odstavku 1. tega člena. (Konec jutri.)

Uradno poročilo

o bombardiranju Sušaka

Agencija Avala je pooblaščenca objaviti naslednji službeni komunikat: Po bombardiranju Sušaka v noči od 21. na 22. septembra so naši strokovnjaki pri preiskavi najdenih drobecv bomb dognali, da so bile bombe angleškega izvora. Kraljevska vlada je o tem obvestila angleško vlado, ki je tudi s svoje strani odredila preiskavo. Dne 13. marca je obvestila

kraljevsko jugoslovansko vlado, da v resnici kaže, da so bombe vrgle na Sušak letala, ki so na svojem poletu zašla. Hkratu je angleška vlada izrazila kr. jugoslovanski vladi globoko obžalovanje zaradi tega nehotenega incidenta in izrazila pripravljenost, da plača pravično odškodnino za povzročeno osebno in gmošno škodo.

Odlikovali so 80 železničarjev

ZA POŽRTVOVALNO POMOČ POPLAVLJENCEM OKOLI NOVEGA SADA

Te dni je pomočnik direktorja državnih železnic Beograd-sever dr. Kavčič izročil 80 železničarjem novosadskega kolodvora in kurilnice odlikovanja (red sv. Save ter zlate in srebrne kolajne), ker so se lani izkazali s požrtvovalno pomočjo pri reševanju poplavljenecv in njihovega imetja v okolici Novega Sada. Ob

tej priliki je imel dr. Kavčič na železničarje lep nagovor, v katerem jih je stavil za zgled vsem ostalim državnim uslužbencem. Odlikovani železničarji so rešili ob lanskih poplavih mnogo človeških življenj in za več sto tisoč dinarjev ljudskega premoženja.

Celje

Epilog smrtne nesreče pri Braunsu

Te dni se je pred okrožnim sodiščem v Celju nadaljevala pred 14 dnevi prekinjena razprava zaradi nesreče, ki je bila v Brausovi tovarni lani 18. novembra in je zahtevala smrtno žrtev 40 letne delavke Marije Bučarjeve. Pred sodiščem so bili 57 letni ravnatelj Anton Ržimek, 32 letni inž. kemije Janko Čuček in 36 letni delovodja Henrik Schmidt. Obtožnica pravi, da niso skrbeli za primerno ureditev tega prostora in da niso prijavili preureditve obratovanja za kolavdaljo. Krivdo so obtoženci zanikali. Pri razpravi je bil zaslišan dr. inž. Ljubo Knop iz Celja, ki je izpovedal, da je bil zrak v prostoru za izdelovanje gumipola prenasiten z bencinskimi hlapovi. Ta zmes je postala eksplozivna v trenutku, ko je Marija Bučarjeva odprla vrata, pri čemer je vdrl sveži zrak v prostor, ob-

enem pa je udarila plinska mešanica iz prostora skozi odprta vrata. Bučarjeva je v tem trenutku izklopila električno stikalo, ki meče od časa do časa iskre. Pri nastali eksploziji se je Bučarjeva vnela obleka. Dobila je opekline, ki jim je podlegla. Sodišče je obsodilo Ržimeka na 2. Čučka na 2 in Schmidta na 3 mesece zapore, pogojno za dobo dveh let. Sodišče je smatralo glede prvih dveh, da sta ravnila malomarno, ker nista dala postaviti stikala v prostoru, v katerem je mešanik tako, da bi ustrezalo predpisom in ker tudi nista prijavila mešanika v kolavdaljo. Glede Schmidta je sodišče ugotovilo, da je naročil Bučarjevi, da ustavi pogon mešanika. Po mnenju sodišča je nastala eksplozija zaradi iskre iz električnega stikala, ki je bilo nameščeno nizko nad tli.

e Panoči padel v mlako in utonil. 59 letni gostilničar Jože Oblak, ki ima v najemu gostilno pri levškem moštu, se je zvečer vračal proti domu. Že blizu svojega doma je v temi padel v dva metra globoko mlako, odkoder se ni mogel rešiti. Ko so ga jutraj našli in izveкли iz vode, je bil že mrtev.

e Odvetaška zbornica bo v Celju gradila palačo. Med odvetaško zbornico in celjsko mestno občino so spet pogajanja zaradi nakupa zemljišča za gradnjo nove palače ob Delayskem domu na Vrazovem trgu.

e Odlikovanje. Z redom sv. Save 4. stopnje so odlikovani v Celju: Fran Rojšek, prof. I. r. g., dr. Pavel Strmšek, prof. II. real. gimn., dr. Pavel Holecček, prof. V. p. in dr. Pavel Blaznik, prof. I. r. g. e Ljudsko veselje. Drevi ob 20. bo predaval prof. dr. Pavel Strmšek o temi »Z avtorstvom po Sloveniji«. Predavanje bo s skopitimi sliki.

e Nekd voznik je povzril v Laškem 91 letno Heleno Mlakar in jo težko poškodoval.

e Regulacija Savlje se sedaj nadaljuje v drugem delu V. etape, to je na prostoru od Grenadirjeve brvi do drugega železniškega mostu. Dela vrši banska uprava v lastni režiji. K regulaciji prispevajo banska uprava, mestna občina in okrajni cestni odbor. Ako bi bila sredstva na razpolago, bi se lahko že letos pričela dela tudi v VI. etapi na tako zvanem kolenu pod Starim gradom.

e Licitacija. Prva javna pismena ponudbena licitacija za težakša, zidarska, betonska in železobetonska dela za gradnjo sodne palače v Celju bo 21. t. m., ob 11. dop. pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani. Preračun znaša 5.091.938,17 dinarjev.

e Združenje trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah ima skupščino v sredo, 26. t. m., ob 8. jutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

e Z mešalnim gibanjem so pričeli čevljarški pomočniki v Celju.

e Male oglase oddajate v upravi »Večernika« v Celju, Prešernova ulica 3. Tam se sprejemajo tudi novi naročniki.

e Praznik sv. Jožefa je privabil večeraj v Celje mnogo podeželskega ljudstva, ki je poromalo na prijazen Jožefov hrib, kjer je bila proslava patrocinija. Popoldne pa so pohiteli na hrib meščani, kjer so se navžili lepega spomladanskega vremena.

e Sredposni. Živinski in kramarski sejem bo v Celju v soboto, 22. t. m.

e Velik plaz se je že pozimi zrušil in razdril precejšen kompleks ceste, ki vodi iz Anškega vrha proti restavraciji Petriček v Liscu. Na razdrtem prostoru je veliko blatno močvirje, ki je pasantom nevarno posebno ponoči. Predno se zgodi kakšna nesreča, se naj raztrgani del ceste spravi v red.

e Za okrajnega podnačelnika v Laškem je bil imenovan Celjan dr. Pavel Schwab, sin znanega skladatelja.

e Slovo odlične učiteljice. Iz Križevcev pri Ljutomeru je premeščena v Vuhred učiteljica Nela Stefanova. Službovala je na Murskem polju celih 7 let in vzgajala mladino v pravem spoznavanju in pravi ljubezni do rodne grude. Poleg odličnega šolskega dela, ki ga je opravljala, je neumorno delovala tudi izven šole v številnih organizacijah in društvi. Križevska šola je z njo izgubila vzorno učiteljico, razna društva, posebno še Sokol, pa odlično javno in kulturno delavko. Kako je bila priljubljena, je pokazal poslovilni večer.

e Smarsko-rogaško-kozjanski večer v ljubljanskem radiu bo to soboto, in sicer ob 19.25 predavanje o gospodarskem položaju okraja, od 20.30 do 22. pa potovanje po okraju z opisom najlepših znamenitosti. Oboje je pripravil dr. P. Strmšek, tehnik Radio-Ljubljana pa je prinesel ob tej priliki poleg 4 krajevnih slik zemljevid okraja in odlomke iz tega potopisa.

e Sv. Trojica v Slov. gorah. Te dni bo obhajal 50-letnico življenja priljubljeni in ugledni učitelj g. Josip Golob, agilen član sokolske družine in njenega dramskega odseka, Gasilskega društva in domače posojilnice.

e Oirok v plamenih. V okolici Sv. Jurja pri Celju se je vnela 11-letnemu sinčku kočarja Tončka Mastnaku obleka, da je bil hipoma ves v plamenih. Dobil je zelo nevarne opekline po vsem telesu.

e Selnica ob Dravi. Pri obrtnem združenju so položili mojstski izpit iz krojaštva Dugonik Ernest iz Selnice, Petrič Božo iz Nove vasi in Junger Ivan iz Turnovec.

e Brežice se potegujejo za ustanovitev nove gimnazije. Občina je že dala poslopje na razpolago.

Obsodbe zaradi špekulacije s pšenico

Pred okrajnim sodiščem v Ljutomeru so se morali zagovarjati te dni nekateri trgovci s poljskimi pridelki in prekupčevalci iz lutomerske okolice zaradi previsoke kupne in prodajne cene pšenice. Pšenico so kupovali po 4,50 din in še več,

CMD v Križevcih

V nedeljo so v Križevcih na Murskem polju zborovali Ciril-Metodariji. Zbor je vodil dolgoletni preds. g. Skuhala Fr., ki je v kratkem poročilu orisal delo v preteklem letu. Podružnica je zbrala poleg rednih prispevkov še din 500 za novo šolo pri Sv. Treh kraljih. Sprejeta so bila tudi poročila tajnika g. Križmana Jožefa in blagajnika g. Peteršiča Fr. ter pregledovalca računov g. Štrakla Jožefa.

Podružnica obhaja letos 30 letnico obstoja. Sledilo je zelo skrbno sestavljeno predavanje g. Kolarja Vilka o temi: »Borbe našega naroda za svojo svobodo«. Njegova izvajanja so bila z odobravanjem sprejeta. Pri volitvah je bil izvoljen prejšnji odbor.

ORJAŠKI DELFIN V NAŠEM MORJU

Blizu otoka Brača so imeli ribiči nenavaden doživljaj. Med vrvi velike mreže se je ujel orjaški delfin, ki je že dalje časa uničeval ribe. Ribiče je čakala huda borba. Več ur so se morali mučiti, da so spravili ogromno žival na breg in jo ubili. Delfin je bil 3 m dolg in je tehtal 300 kg. Ribiči so dobili v Splitu pri pomorskem oblastvu, kamor so delfina prepeljali, lepo nagrado.

LEP USPEH »ZAKLADA« V SELNICI

Brez dvoma spada igralska družina selniškega Rdečega križa med najboljše na Kobanskem. Dokaz je bila nedeljska vprizoritev »Zaklada«. Z igralci kakor so gg. Jamnikar, Jošt, Geč, Ačko, Kožan, Žamer Bogomir ter gđc. Jamnikarjeva, Šlauerjeva, Juršičeva, bi se dal postaviti na oder tudi težji komad. Predvsem bi pa bilo želeti sodobnejših ustvaritev. Kaj pomaga še taka volja in sposobnost igralcev, ko jim pa tak komad nudi — udarec v vodo. Tudi podeželski odri naj bi bili res pravo žarišče kulture in prav zaradi tega morajo tudi oni korakati naprej v duhu časa, ne pa se zgubljati v neki zaprašeni romantiki. To velja tudi za vse druge podeželske odre, preko katerih se še vlečejo slični komadi s svetlobo in senco. Pa brez zamere. — V nedeljo, 23. t. m., ob 15. bo v istih prostorih ponovitev igre.

Re.

e Mlia je zgorel posestniku Lovrenču Čičku v Jelovcu pri Selnici ob Dravi.

VSA NAKAZILA IN VSE DOPISE ZARADI NAROČNINE NAJ DOPISNIKI POŠILJAJO UPRAVI »VEČERNIKA« TOČNO Z NASLOVOM PRAVEGA NAROČNIKA, NE PA Z NASLOVOM KOGA DRUGEGA, KER SICER LAHKO NASTANEJO PRI VPISOVANJU NETOČNOSTI IN PRI POŠILJANJU LIŠTA NELJUBE POMOTE.

Plu

e Polovico nosa je skoraj odrezal po nesreči oče 8-letnemu sinu Cafuti Simonu iz Sovič. Pri rezanju šib je očetu nož spodlelel, da je s silo odrezal poleg stoječega sina v nos.

e Krajevni odbor Jadranske straže v Pluju, ima 21. t. m., ob 20. v Narodnem domu občni zbor.

Ljubljana

e Mestni preskrbovalni urad, ki je bil doslej razdeljen na dve nadstropji Mahrove hiše, deloma pa nastanjen tudi v Mestnem domu, se je zdaj z vsemi svojimi pisarnami preselil v Mestni dom, v II. nadstropje levega trakta, dohod s Streliške ulice.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA. Tel. 22-41. Madžarski film »Na materinem grobu«. V gl. vlogah otroka Gizi Pesci in Klari Adam.

KINO UNION. Tel. 22-21. Francoski film »Materina žrtev«. V gl. vlogi Edwige Feuillere, najlepša Parizanka.

KINO SLOGA. Tel. 27-30. Filmska komedija »Renata v kvartetu«. Käthe von Nagy, Gustav Fröhlich, Attila Hörbiger, Joh. Riemann.

Zanimivosti

Kaj mislijo žene raznih narodov o moških

Zanimive ugotovitve angleškega časnikarja, ki je prepotoval ves svet

Pred nedavnim je neki angleški novinar, ki je prepotoval ves svet, objavil svoje vtise in ugotovitve o ženah raznih narodov in kontinentov. Na svojem potovanju okoli sveta se je zlasti zanimal za odnos žene in moža pri raznih narodih. Njegove ugotovitve so vzbudile med angleškimi čitateljicami silno zanimanje. Dan za dnem so ga zasipavale s pismi in vprašanji, naj jim še pismeno sporoči različne delikatnosti, ki jih v svojem javnem članku ni objavil.

Iz obširnega članka posnemamo naslednje vrste: »V vsaki deželi, pri vsakem narodu je odnos žene do moža različen. Povsem logično je torej, da imajo žene o svojih moških različne nazore. Že v sami Evropi, kjer je družabnost na najvišji stopnji, vlada v tem oziru velika razlika. V Angliji lahko takoj opazite, da je v zakonu mož prav za prav samo navidezni gospodar. Polagoma, toda vztrajno se dvigajo žene nad može in pričenjajo nekako nevidno same gospodariti, seveda fino in v rokavicah, da moške tega skoraj-

da ne občutijo. V Angliji je kaj pogosta tale slika: Mož in žena se peljeta na izlet.

— Ali dobro sediš v avtomobilu? vpraša žena.

— Imenitno — pravi mož.

— Pa ni prepiha na tem mestu?

— Ne.

— Ali ti šoferjeva glava ne zastira razgleda?

— Ne.

— Ah, potem mi dovoli, dragi moj, da se presedem na tvoj sedež, tu ni nič kaj ugodno.

Evo, to je blaga in fina narava nežne Angležinje.

V drugih državah je seveda drugače. Na Nizozemskem je žena takorekoč samo vzgojiteljica otrok, v Nemčiji je gospodinja, v Franciji ljubica, v Italiji moževa ujetnica, v Španiji sužnja, v Turčiji pa moževa igralka...

V azijskih in afriških deželah je žena navadna delovna sila ter moževa podložnica, na Daljnem Vzhodu je »samo ena izmed mnogih«, v Rusiji tovarišica, ki lah-

ko vsak čas zapusti moža in dom.

Po sodbi tega angleškega novinarja ima najboljši položaj v Ameriki, zlasti v USA, kjer je takorekoč suvereni titan svojega moža, absolutni gospodar svoje volje, mož pa ji je kaj čisto samo tkz. »nujno zlo«.

Filmska polemika med USA in Nemčijo

Šeš oddelka za film v Nemčiji dr. Hippler je pred dnevi napisal v »Völkischer Beobachter« članek, v katerem se na polemičen način bavi z govorom, ki ga je imel predsednik Roosevelt ob priliki filmskega banketa v Hollywoodu. Dr. Hippler se v glavnem ukvarja z onim delom Rooseveltovega govora, v katerem je predsednik USA dejal, da širi ameriški film po vsem svetu ameriško civilizacijo, težnje in nade ter ideale svobodnega naroda, pa je bil radi tega v nekaterih evropskih državah prepovedan. S tem v zvezi trdi dr. Hippler, da je ni filmske produkcije, ki bi imela v svojih filmih tako malo umetniške vrednosti kot jo imajo ameriški filmi. V Nemčiji so vedno vrteli resne in trezne filme, pa naj so bili

od koderkoli. Medtem ko so do pričetka vojne v Nemčiji svobodno vrteli tudi ameriške filme, je Amerika v začetku l. 1933 proglasila bojkot vseh nemških filmov. Bojkot in pa antinacistični odbori so krivda, da je v Ameriki padlo prikazovanje nemških filmov na minimum. Zatem so prišle še konkurenčne poteze, s katerimi so izrinili nemški film z vseh pomembnih mest svetovnega tržišča. — Slednjič pa je pričela Amerika tik pred izbruhom vojne izdelovati še take filme, v katerih je bilo prikazovanih nešteto podtikavanj na račun Nemčije. In edino radi tega je bila v Nemčiji izdana prepoved o prikazovanju vseh onih ameriških filmov, ki s svojo vsebino izražajo sovražstvo in mržnjo do Nemčije.

65.524 prednikov je imel za prčo

V Čunkingu na Kitajskem je sodišče pred nedavnim obravnavalo zamotano zapuščinsko zadevo, ki se je sicer vlekla že nekaj let. V zadevi je šlo za več milijonsko zapuščino, za katero se je potegoval neki Kitajec. Sodišče mu je delj časa oporekalo upravičenost, toda možakar je prinašal nove in nove dokaze. Našel si je celo nekega arhivarja. Skupno

z njim mu je uspelo prinesiti na sodišče toliko dokaznega gradiva, da bi z njim lahko natrpali celo dvorano. Z arhivarjem sta bila namreč zbrala 65.524 imen njegovih prednikov, in sicer vse do 14. stoletja. Pred tolikim dokaznim gradivom je seveda tudi sodišče klonilo ter Kitajcu prisodilo veliko dediščino.

Krave brez rogov da'o več mleka

Neki nizozemski veterinar se je posvetil zanimivim poskusom, ko je hotel dognati ali dajo krave brez rogov več mleka ko krave z rogovi. Več kravam iste pasme je odstranil robove ter jih vse enako krmil ozir. pasel. Krave so mu dale na dan po 18 do 20 litrov mleka, četudi niso dobivale najboljših krmic ozir. se niso pasle na najbolj sočni paši. Več drugih krav iste pasme in z rogovi je krmil z boljšo krmno ter jih pasel na boljše paši, pa mu kljub temu niso dale več

ko 12 do 14 litrov mleka dnevno. Veterinar pravi, da je to neizpodbiten dokaz, da dajo krave brez rogov več mleka ko krave z rogovi.

— Zakaj je tvoja prva naloga nezadostna, druga zadostna, tretja pa prav dobra?

— Prvo mi je napisal oče, drugo mama, tretjo pa sem v naglici napisal sam, ko ni bilo nikogar doma!

Bolgari pozdravljajo nemške čete

Ko so nemške čete prekoračile bolgarsko mejo, so jih Bolgari prečeli v spalirih

— Ko bi le vedel, zakaj je sestra vselej, kadar pride njen zaročenec, tako naveduša za skrivanje?!

KRAJNIK:

Aprovizacija

V občinskem prehranjevalnem uradu sedi za dolgo mizo kakih trideset let star, precej nervozen tajnik. Urno beleži na lističe vsemogoče stvari, ki jih mora še danes izvršiti. Zdaj pa zdaj nervozno prestopi z nogami in seže s koščeno roko v zmrišene lase. Njegov obraz nam je priča, da je preskrba prebivalstva s prehrano precej težak problem. Na mizi leži polno odlokov, pisov in seznamov, kjer je zapisano kako in kdaj bo smel ta srečnej deliti nakaznice za kruh in moko ljudem, ki že čakajo pred vrati občinske pisarne.

Kazalca na stenski uri sta se pomaknila za toliko dalje, da je ura točno dve popoldne.

„Po vrsti dalje!“ se oglasi s kovinastim glasom suhljati mož za mizo.

Vrata se odpro in v pisarno stopita dva človeka.

„Dober dan,“ se oglasi oba hkrati.

„Dober dan voščim! Zelita?“ je bil tajnikov odgovor.

Druhi za drugim sta mu molče oddala glavo nakaznice. Pero je škripalo po zelenem papirju, da je kar zaigralo po zobeh. Zvok štampljke, ki jo je pritiskal tajnik na nakaznice, je vollo odmeval od sivih sten.

Plačala sta nakaznice in molče odšla skozi vrata.

„Dalje!“ se je čulo iz pisarne.

Ne da bi pozdravila sta plašno vstopila dva šolarja. Poznalo se jima je, da ne raseta na bogati kmetiji ter sta zopet dva iz trume ubogih. Njihova obleka je iz krp. Na prsih se jima vidi nekaj, kar je bilo nekdanj srajca in nima nobenih gumbov. Na nogah imata stare in zgubane čevlje iz svinjske kože. Manjšemu visi preko ramena stara vojaška torba. Bog ve, kje je vse že bila? Iz torbe gledajo stari zvezki in dve stari knjigi.

„Prosim karte!“ se iztisne večjemu iz grla.

Zopet isto praskanje peresa, zopet volli zvoki štampljke in vrata se zapro za dvema, ki bosta smela kupiti kruh in moko.

Pred vrati se vrsta počasi pomika dalje. Eni odhajajo drugi prihajajo. Vsakdo bi rad nakaznice, da si osigura živež za tekoči mesec.

Tajnik pa sedi sključen za mizo in

piše nakaznice za nakaznico. Zdi se mu, da teče mimo njega zelena reka, ki nosi s seboj ladje, polne kruha in moke.

Dan se nagiba k večeru. Pred vrati pisarne je vedno tiše. Le sem in tja se čuje kaka beseda, ki je združena s slabimi časi z draginjo in vojno, ki je vzrok vsemu temu. Ljudje prihajajo in odhajajo v pisarno molče ter resnih obrazov. Malokateremu se pozna, da ne čuti pomanjkanja. Končno utihne pred vrati vse.

Tajnik vstane izza mize ter prične pospravljati krušne karte in po mizi razmetane spise.

„Končano je za danes,“ se oddahne in seže po plašču, da ga obleče. V tem hipu pa čuje pred vrati drsajoče korake in udar palice na leseni pod. Kmalu nato se vrata odpro in v pisarno stopi stara, koščena ženičica, kakršnih srečamo danes mnogo po svetu.

„Dober dan gospod,“ se oglašijo tanke in blede ustnice.

„Dober dan telica. Kaj bo novega?“ ji tajnik prijazno odgovori, čeprav bi že zelo rad zapustil zaduhlo in pusto pisarno.

„Dajte mi prosim tisto karto za kruh. Uboga sem in nimam kaj jesti,“ mu odgovori stara ženica, ki si podpira trudno, staro telo z leseno palico.

Tajnik se znova vsede in ji napiše nakaznico.

„Hvala Bogu,“ nadaljuje starka, „zdaj so vsaj nekaj napravili za siromake. S to karto bom dobila kruh, ki si ga že dolgo časa nisem mogla kupiti. Enkrat so se vendar spomnili ubogih in jim dajejo karte, da bodo dobili kruh in moko za stonj.“

Tajnika je zbudilo v srce. Dolgo časa jo gleda in zdi se mu, da vidi posebljeno bedo. Molče izroči starki nakaznico in ji pridene deset dinarjev.

Starka sprejme s tresočo roko zeleni list papirja in denar. Njene oči ga neverjetno gledajo in ponižno vpraša:

„Ali mora biti poleg nakaznice tudi denar?“

„Da,“ ji tajnik kratko odgovori.

„Hvala in zbogom gospod. Pa sem le mislila, da so prišli za siromake boljše časi,“ se mu zahvali in odide z drsajočimi koraki.

Tajnik gleda za njo in premišljuje.

Maribor

Delavska kolonija na braniku svojih interesov

V gostilni Gračner na Frankopanovi cesti je imelo 4. letni občni zbor Društvo imajočih hiš delavske kolonije v V. okraju. Zborovanje je vodil predsednik Ivan Očko, ki se je uvodoma spomnil umrlega dr. Korošca ter pokojnih članov. Razen njega so še poročali tajnik Kete Ferdinand, blagajnik Ivan Ribič, o stanju članstva pa podpredsednik Karel Kebrič. Kolonija je bila ustanovljena v l. 1928-29. za gradnjo je dala Borza dela 2 milijona dinarjev brezobrestnega posojila pod pogojem, da da enak znesek tudi mestna občina. Slednja je najela 2 milijonsko posojilo po obrestni meri 8% ter je nato ves znesek enakomerno obremenila s 4% Kolonija je bila kolavdirana deloma leta 1928, deloma l. 1929; pri prevzemu hiš so hasnovalci sklenili z mestno občino pogodbo, da bodo 25 let odplačevali določene mesečne zneske, nakar preidejo hiše v njihovo last. Tako je bilo do leta 1936, ko je mestna občina ugotovila, da bi pri odplačevanju na podlagi pogodbe izgubila do konca 25. leta okoli 4 milijone dinarjev, ker so obveznosti za toliko višje od dohodkov iz naslova odplačil. Zaradi tega je naknadno zvišala anuitete ter zahtevala takojšnje plačilo vseh zaostankov po svojem pravnem zastopniku. V zaščito interesov kolonistov se je takrat ustanovilo gornje društvo, ki do sledi v glavni točki — borbi za odplačevanje na podlagi pogodbe — ni doseglo odločilnih uspehov. Velika večina kolonistov plačuje še vedno prvotno določene anuitete. Vendar pa je društvo večkrat uspelo v intervencijah za posamez-

nike, doseglo pa je tudi, da se Komenškega trg ne smatra več za breme kolonije. Vse konference z mestno občino so odslej ostale brez rezultata, prav tako niso dobili odgovora na pismene vloge. Društvo ima sedaj 115 članov, do čim je v koloniji okoli 140 hiš, društveno premoženje znaša okoli 7 tisočakov; društvo se je tudi na gospodarskem polju uveljavilo. Da bi se pocenilo obvezno škropljenje, si je nabavilo škropilnico in škropivo ter bo vsem kolonistom — tudi nečlanom — mnogo prihranilo na stroških za obvezno škropljenje dreve. Tej akciji je dala priznanje tudi banovina s podporo din 1000. — Občni zbor je sklenil, da naj se reši sporna zadeva po možnosti sporazumno, v nasprotnem slučaju pa naj se poseže tudi po drugih sredstvih. Jako informativna pojasnila o stališču mestne občine je podal slučajno navzoči bivši član kolonije mestni svetnik Vurcinger. Sklenjeno je bilo, da naj se

v bodoče društvo bori za pravico veta pri prodajanju hišic, ako je mnenja, da gre za dobičkarstvo. V socialne namene zidana kolonija naj ne postane predmet špekulacij. V teku dolge debate so se dotaknili tudi vprašanje preimenovanja obeh stranskih delov Delavske ulice, ureditve kanalizacije, daljša debata je bila o pralnicah itd.

Po razrešnici je bil po večini izvoljen stari odbor z Ivanom Očkom na čelu, ker je dosedanjim odbornikom razvoj borbe za interese kolonistov najbolj znan. Tudi nova uprava društva bo nadaljevala borbo za pravice svojih članov v dosedanjih smernicah ter pričakuje, da bo ob primerni uvidevnosti mestne občine lahko končno sporazumno rešila vprašanje, ki je za večino kolonistov eksistenčne važnosti. Saj stanujejo v koloniji po večini ljudje, ki si hočejo z vsakdanjimi žrtvami prirediti lastno streho.

Prešernov večer v gledališču

Narodno gledališče v Mariboru je s sodelovanjem Umetniškega kluba priredilo v Narodnem gledališču Prešernov večer, ki so ga Mariborčani obiskali v nad vse častnem številu. Uvodoma je spregovoril prof. dr. Dornik, ki je orisal življenje in zasluge našega največjega pesnika. Nato so sledili razni nastopi. E. Kraljeva, B. Rasbergerjeva, J. Kovič, M. Košič in R. Nakrst so recitali iz pesnikovih del, pri čemer so navzoči zlasti pozdravili slednjega »Krst pri Savici«. S

solističnimi točkami sta nastopila J. Igličeva ter M. Pugelj, zlasti pa je vladalo zanimanje za prvi nastop mariborskega vokalnega kvinteta v sestavi A. Živko, A. Koren, K. Kamuščič, F. Venturini, M. Pugelj, ki si je že ob tej priliki osvojil občinstvo. Za konec je zapel še pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom dirigenta M. Pertota Vilharjevo »Zdravico« ter Premrlovo »Pod oknom«. Za klavirsko spremljavo je mojstrsko poskrbel prof. V. Mirk.

DR. MARIJAN LIPOVŠEK

(klavir) bo sodeloval na »Večeru jugoslovanske glasbe« drevi ob 20. v Narodnem gledališču. (Glej tudi 3. stran!)

m Ljudska univerza v Studencih. 20. marca bo predaval g. Lintner Rupert, uradnik drž. žel., o temi »Naše zdravilne rastline«. Zanimive tedenske slike.

m Dober zaslužek se nudi dečkom s pobiranjem žog na teniških igriščih ISSK Maribor. Prijave sprejema oskrbnik v četrtku, 20. t. m., popoldne.

m Studenska gasilska četa si je nabavila popolnoma nov oder. Nove kulise se bodo prvič uporabile v soboto in nedeljo pri uprizoritvi igre s petjem »Trmoglavka«.

m Za Protituberkulozno ligo je darovala rodbina dr. Stoparja mesto venca na grob pokojne Olge Posch die 100.—

* V nedeljo, dne 23. t. m., vsi na zaključno vajo plesne šole v Sokolski dom. Sokol Matica.

m Dvakrat so okradli včeraj pekoveškega pomočnika Marka Kajčiča iz Studencev. V neki studenski cigilni mu je nekdo izmaknil srebrno cigaretno dozo, v poznih večernih urah pa mu je v neki mariborski kavarni neznani dolgoprstnež odnesel še klobuk.

m Drobce granate iz svetovne vojne bi si rad dal odstraniti iz ramena 58 letni posestnik in vojni invalid Alojz Graber iz Zg. Kaple ter je prišel zaradi tega v bolnišnico.

* Proti kašlju priporočamo »RAVE« prsne karamelo. Originalen zavojček din 5.— v apotekah. Zahtevajte izključno prsne karamelo iz domače tvornice »RAVE«.

m Tatvina v čakalnici. Delavka Lipnik Marija iz Kamnice je prinesla v bolnišnico otroka. Ko je čakala v čakalnici, se ji je ponudila neka ženska, da ji bo pazila na košaro, medtem ko bo ona pri zdravniku. Ko se je Lipnikova vrnila, ni bilo niti ženske, niti košare, v kateri je bila gotovina in drugo v vrednosti 200 din.

m Razne nesreče. Po stopnicah je padla v klet 51 letna zasebnica Pavla Konšajnova s Pobrežja. — Neki motociklist je povozil v Košakih 72 letnega bivšega studenčnega mojstra v Studencih Ornika Franca, tako da je dobil poškodbe po glavi in nogah. — S koleša je padel po nesreči 56 letni kmečki dninar Matija Knaflič iz Slivnice ter si poškodoval ključnico.

* Leposlovne tuje knjige v antikvarični razprodaji z 10 odst. popusta dobite v knjigarni TISKOVNE DRUŽBE, Cankarjeva 1.

* Dospelo nove filmske razglednice v veliki izbiri nudi TISKOVNA DRUŽBA, Cankarjeva 1.

* Kupim zlato po najvišji dnevni ceni. O. Kiffmann, Aleksandrova c. 11.

* V nedeljo, dne 23. t. m., vsi na zaključno vajo plesne šole v Sokolski dom. Sokol Matica.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 15. do vključno 21. marca Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrova in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Četrtek, 20. marca, ob 20.: »Koncert tria«: Ornikova—Sedlbauer—Lipovšek. Red C.

Petek, 21. marca: zaprto.

Sobota, 22. marca, ob 20.: »Habakuk«. Znižane cene.

Nedelja, 23. marca, ob 15.: »Caričine Amazonke«. Znižane cene. Ob 20.: »Brez tretjega«. Gostovanje Podgorske in Nučiča. Red B.

Ponedeljek, 24. marca, ob 20.: »Brez tretjega«. Gostovanje Podgorske in Nučiča. Red C.

Zaradi vpoklicev je prevzel voj. kapelnik g. Jiranek dirigiranje operet »Habakuk« in »Caričin Amazonk«, g. Gorinšek pa vlogo Galganova v »Amazonkah«. Potrebna je bila tudi prezasedba nekoliko manjših vlog.

Kino v Mariboru

* GRAJSKI KINO. Danes zadnjikrat »Sončni vzhod«. V petek »Bal Parre«. Kupite vstopnice v predprodaji.

* ESPLANADE KINO. Najzabavnejša veseloigra do sedaj »7 let nesreče«. Hans Moser. Theo Lingen, Ida Wüst.

* UNION KINO. Do petka »Cirkus bratov Mars« je največja cirkuška atrakcija sveta, izvrstna zabava, občudovanje in smeh.

Tatvina saharina na carinarnici

V posebni sobi mariborske carinarnice spravljajo zaplenjeno tihotapsko blago, ki ga prodajajo od časa do časa na dražbi, monopolske predmete pa pošiljajo upravi državnih monopolov v Beogradu. Te dni so opazili, da je bilo iz te sobe ukradenega okoli 180 kg saharina. Tat je namersto saharina nasul v zavojce pesek in ža-

govino, tako da so bili enako težki. Policija preiskuje zadevo, ki je zlasti zanimiva zaradi tega, ker na vratih ni opaziti nikakega znaka odpiranja s silo. Trenutno se še tudi ne ve, ali je bil ves saharin ukraden naenkrat ali pa se tatvine vrstijo že dalje časa.

Najboljši pevski zbor Zagreba

bo gostoval v soboto, 22. marca, v Mariboru kot gost Glasbene Matice. Hrvatsko pevsko društvo »Kolo«, ki ima v zboru 90 pevcev in pevk pod vodstvom odličnega dirigenta B. Papandopula, bo nastopilo s posebno skrbno izbranim sporedom. Koncert bo nudil poleg umetniškega užitka tudi živo pevsko šolo za pevce naših zborov. Predprodaja vstopnic v knjigarni Koren, Gosposka 9.

m Odlikovani so z redom sv. Save 4. stopnje ravatelj učiteljskega dr. Fran Sušnik ter profesorji Evgen Vauhen, Simon Milač, dr. Rudolf Perhavec, Josip Pirnat, Ermina Ropac, dr. Ignac Fluder, vsi v Mariboru.

m Pedagoška centrala vabi svoje člane in prijatelje na zelo aktualno predavanje g. VI. Loparnika »o manjnadarjenem otroku« v četrtek, 20. t. m., ob 17. v risalnici drž. učiteljskega. Vabljeni tudi starši!

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek, 21. t. m., bo predaval dr. Jože Rus, bibliotekar iz Ljubljane, o liku in licu »Triglava« — številne skulptorne slike.

m Na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca, bo v Mariboru odpadla običajna staro-katoliška služba božja, ker bo ta dan v Pljuju ob 9. v zg. mali dvorani Narodnega doma.

m Zimska pomoč na Pobrežju. Pomožna akcija v pobreški občini se močno razvija ter raste število podpirancev in darovalcev. Podpiranih je bilo dosedaj čez 150 oseb in 60 oseb je bilo zaposlenih na cesti. Darovali so večje vsote: Kolesarsko društvo Pobrežje 300 din, Irvinka Hutter 500 din, RK Pobrežje 500, Utensilia 500, Bock-Vlahovič 500, Stok Ivan 1000, Ridl Franc 200, Jerauš Maks 400, Caf Ivan 100, Svertner Katarina 200, Keršnik Frančiška 200, zbirka Strnad-Cernko 280 din. V imenu siromašnih prisrčna hvala! Zbirka se nadaljuje.

Ali ste že oddali
mali oglas
za sobotno število

»Večernika«

ELITNI VOKALNI

HRV. PEV. DRUŠTVA »KOLO«
IZ ZAGREBA

Sobota 22. marca 1941, ob 20. uri
v Sokolskem domu — Dir. Papandopulo

koncert

Preskrbite si vstopnice v knjigarni Koren, Gosposka ul. 9 — Telefon 29-41

Letošnji Jožefov sejem

v Studencih je bil jako živahen, saj ljudje že več let ne pomnijo na ta dan tako ugodnega vremena. Tudi letos se je poleg številnih Jožic in Jožkov zbralo mnogo ljudstva iz mesta in okolice, ki se je zabavalo v pozne večerne ure. Mladina je pridno obiskovala vrtljake, ki jih je bilo letos nekaj manje, kar je pač znamenje časa, pa tudi tradicionalna bitka s kuhinjskimi se je zopet v polni meri

razvila. Prav dobro so bile obiskane studenške gostilne; saj Jožefovo je dan, ki ga pričakujejo gostilničarji vse leto. Agencija studenška podružnica Rdečega križa je tudi letos zbirala prostovoljne prispevke v humanitarne namene. Ljudje so prav radi segali po dinarskih listkih ter je RK nabral v človekoljubne namene lepo vsotico.

Gozdni tek Sokola I.

Sokol Maribor I je priredil pod vodstvom br. Lednika gozdni tek, v katerem so poleg Mariborčanov sodelovali tudi gosti iz Guštanj in Slov. Bistrice. Nastopilo je vsega 55 tekmovalcev, ki so z ozirom na daljši zimski odmor pokazali zadovoljive uspehe. Rezultati teka so sledeči:

Člani: 1. Koren Srečko (Sokol I), 2. Trbošek Ivan (Guštanj), 3. Ledinek Alfonz (Sokol I).

Nizji moški naraščaj: 1. Stanič Dušan (Sokol I), 2. Cepel Karel (Radvanje), 3. Černčec Edo (Sokol I).

VAŽNO OPOZORILO KONSUMENTOM IN TRGOVCEM

Mestni preskrbovalni urad razglašajo: Pred izdajo novih živiliških nakaznic za mesec april mora vsak imetnik živiliških nakaznic predložiti marčno (zeleno) nakaznico svojemu stahnemu trgovcu (ne pekni!), ki jo na zadnji strani glave (talona) opremi s svojo štampljko.

Tučno izvajanje gornjega je v lastnem interesu strank, ker bo nemotena zamenjava nakaznic za april mogoča samo, če bodo marčne nakaznice pravilno žigosane po trgovcih. Žigosati se morajo vse

Višji moški naraščaj: 1. skupina: Štrifto Zlatko (Slov. Bistrica), 2. Kukovec Jože (Pobrežje), 3. Petek Jože (Sokol I). — II. skupina: 1. Muraus Franc, 2. Koren Vlado (oba Sokoli I), 3. Berlič Franc (Pobrežje).

Članice in ženski naraščaj: 1. Babič Beti, 2. Muraus Anica, 3. Žoher Marica (vse Sokol I).

Tekmovanju, ki je živ dokaz sokolske delavnosti, je prisostvovalo tudi precej prijateljev sporta. Tekmovalci in gledalci so želeli, da bi se takšne prireditve še ponavljale, saj prispevajo v narodnem in telesno-kulturnem

nakaznice in ne samo mogoče nakaznica družinskega poglavarja. V zvezi z gornjim razglasom pozivamo vse gg. trgovce, da se zgledajo na mestnem preskrbovalnem uradu, Orožnova ul. 2-1, kjer prejmejo podrobna navodila glede žigosanja nakaznic.

m Znanstveni sestanek zdravnikov mariborske bolnišnice bo v petek, 21. marca, ob 18. na internem oddelku splošne bolnišnice. Na dnevnem redu so predavanja o raku.

m Poročila sta se g. Rudolf Pek, soboslikar in pleskar, ter gde. Matilda Celan iz Nove vasi.

Spor

Alpska kombinacija na Peci

Pri jako ugodnih snežnih razmerah je bila včeraj na Pevi tradicionalna prireditev zimsko sportnega odseka podružnice SPD Mežica-Crna. Smuk je bil na progi Kordeževa glava — Uletova koča, slalom pa v bližini koč. Poleg domačih je prišlo na start lepo število gostov, med katerimi so se zlasti izkazali Mariborčani. V smuku je sigurno zmagal Franci Čop, na naslednjih mestih so Borut Repič in Vili Blanke. Tudi prvo mesto v sla-

lomu je nesporno pripadlo Čopu, sledili so mu Mlačnik (SPD Mežica-Crna), Repič in Blanke.

Končna ocena v kombinaciji: 1. Čop Franci (SPD Maribor) 200 točk, 2. Repič Borut (SPD Maribor) 181,39, 3. Vili Blanke (Ptuj) 178,22, 4. Kersbauer 153, 5. Mlačnik (SPD Mežica-Crna) 151,34. Zmagovalec Čop je dobil lep pokal gen. ravn. Bargate, ostali pa so dobili častna darila.

OTVORITEV NOGOMETNE SEZONE NA PTUJU

Ptujski nogometaši so imeli včeraj na sporedu dve tekmi. PSK Drava je zaključil gostovanje s Slavijo-P., ki pa žal ni prišla, tako da je enajstotica Drave in precej občinstva prišlo zamaž na igrišče.

Na igrišču SK Ptuj je gostoval proti »Ptuj« mariborski »Rapid«, ki je dosegel proti domačinom le remis 2:2 (2:1). Sodnik je bil g. Jenko iz Maribora.

DAMSKO PRVENSTVO SZSZ V ALPSKI KOMBINACIJI

bo v nedeljo, 23. marca, v izvedbi ASK Gorenjca na Crnem vrhu nad Jesenicami. Smuk bo depoldne ob 10 s Spanovega vrha, slalom pa ob 14. na Crnem vrhu. Pravico tekmovalja imajo vse verifisirane tekmovalke SZSZ, izven konkurence je zaradi propagande dovoljen nastop tudi ne-verifisiranih. Prijava sprejema do 8 na dan prireditve vodstvo tekmovalja, popreje pa tajništvo SZSZ.

ZADNJE KOLO V HRHATSKI LIGI

V hrvatski ligi so odigrali včeraj zadnje kolo. Prvak je postal Hajduk, na drugem in tretjem mestu sta Gradjanski in Concordia. Trenutno še ni rešeno vprašanje v zadnjih sekundah prekinjene tekme Slavija (O) —

Gradjanski, ki pa na položaju ne bo mnogo izpremenila. Na zadnjih mestih sta ostala Slavija (O) in Bačka. Včerajšnji rezultati: Concordia — Zelezničar 2:1, Gradjanski — Sisk 6:1, Hajduk — Split 9:0, Slavija (V) — Hašk 4:2 (I), Slavija (O) — Bačka 2:3.

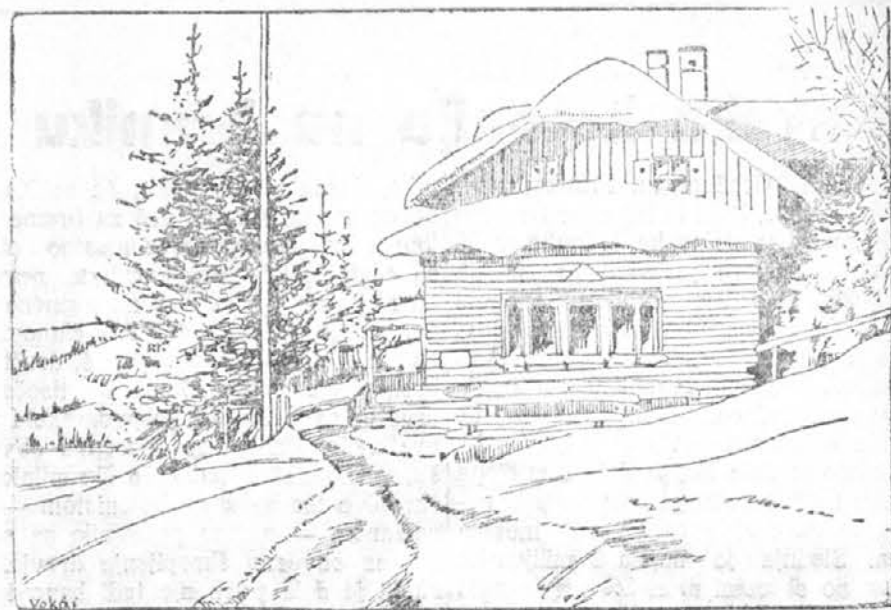
s Ljubljana — Hermes 4:1 (2:0). SK Ljubljana je včeraj odigral svojo drugo treninjsko tekmo. Igra je pokazala še marsikatero hibo v moštva našega zaslupnika v finalu za državno prvenstvo.

s SK Slavija-Pobrezje bo imel letni občni zbor 23. marca ob 9. uri v gostilni Pukl na Pobrezju. Predkonferenca članstva bo v petek 21. marca ob 20. uri pri Furlanu.

s Kolesarska podzveza v Mariboru (službeno). 20. marca ob 20. bo v Kino-restavraciji seja uprave. Udeležijo naj se je tudi odborniki odstopivšega odbora.

s Tečaj za smuške sodniške pripravilke bo priredila SZSZ 22. in 23. marca na Jesenicah. da vzgoji kader novih smuških sodnikov. Tečaj bo teoretičen in praktičen.

Širite »Večernik«

Mariborska hiša na Pecu

MESARJI V KRŠKEM OD NEDELJE NE KOLJEJO VEČ GOVEJE ŽIVINE

Izjavljajo, da je zaradi izvoza cena živini poskočila na 12 din kg žive vage, prodajna cena je pa maksimalna na 16 din za kg, ter bi tedaj mesarji morali delati z izgubo. Eden izmed mesarjev je izjavil, da od 200 kg težkega živega živinčeta, kadar ga zakolje, v najboljšem slučaju dobi 100 kg mesa zap rodajo. Pri 12 din za kg žive teže mora za živinčce plačati 2400 din a za meso dobi pri maksimalni ceni 16 din za kg 1600 din, ter ima na ta način 800 din izgube. — Zato je mesarsko združenje pri banski

upravi vložilo predlog, da se maksimalne cene mesu zvišajo. — To so izjave krških mesarjev.

n V spanja je oslepela 19 letna Celinja Vera Pešek v Krizevcih na Hrvatskem. Mladenko je več dni bolela glava, zato ji je zdravnik svetoval naj-dosti spi. Iz spanja pa se je zbudila le dni slepa. Odpeljali so jo v zagrebško očesno kliniko.

n Da bi izgnala iz sebe in hise hude duhove »Sejtane«, je 25 letna mati dveh otrok Sada Uzeirovič iz Beran začela biho in se sama z veselimi vzkliki skočila v ogenj ter so jo komaj rešili. Oddali so jo v blaznico. Take misli so se ji porodile na obiskih pri raznih vračarah.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tek oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo na stanico namesto 15.— din samo 12.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pisane odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je lahko orložit v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisanih naročilih se lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SLUŽKINJO

za kuhinjsko in kmetsko delo sprejme učiteljska družina blizu Maribora. Naslov v ogl. odd »Večernika«. 24158-2

STAREJŠA PRODAJALKA za trgovino špecerije in pi-sarne zmožna dobi službo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod »Mlin« 24153-2

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Lepo

KOMF. STANOVANJE odosno cela vila z vrtom tik parka se odda v našem solidni stranki 1. maja. — Ogledati v Badlavi ulici 1. Vsa pojasnila daje lastnik. Vprašati na naslov: Anton Vidovič, Sv. Peter v Sav. dolini 24080-5

LOKAL

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

LOKAL

za trgovino ali obrt oddam. Stritarjeva ul. 5. 24142-10

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Prodajam **LEPO POSESTVO** Vosek št. 31, Sv. Marijeta ob Pesnici. 24144-11

DENAR

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Kupimo **HRANILNE KNJIŽICE** Kmetkega hranilnega in Posojilnega doma. Bančni kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40. 24018-12

OBRT - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

ŠPARGELJEVE SADIKE orjaške jagode, marelice itd. nudi vrtnarja **Jemec**, Maribor, Prešernova 23918-13

KOMPOSTNO ZEMLJO za izboljšanje vrtov in presa-jevanje cvetlic vsako množico v vrtnarji **Jemec**, Maribor, Prešernova, 23920-13

KOVČKI

ročne torbice, aktovke, list-nice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtniki, gamaše, nagobčniki za pse itd., vse v veliki izbiri priporoča **Kra-vos**, Maribor, Aleksandrova c. 13. 24154-13

Frizerski salon »Pavla«

Trajni kodri samo pri Pavli. — Specializirani traj-ne, brez vodne ondula-cije, omesečna pismena garancija. Najmodernejši salon. Najboljša pos-trežba po nizkih cenah **Salon »Pavla« Koroška c.**

PŠENICNE OTROBE in koruzne izdelke na veliko dobite v mlinu Vindiš, Maribor 24152-13

ZENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

KOZMETIČARKA Slava Gril, Zagreb, Sava Bleiweisova 20, parter (ugao Grahorjeve). Vam daie vse informacije za negovanje le-pote, Spec. knjiga 30 din. 24070-18

ZENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

MOŽ star 32 let, ločen, trgovsko na obražen, želi spoznati v svrhu skupnega življenja družico, tudi na deželji. Pismene ponud-be na oglasni odd. »Večernika« pod »April«. 24106-19

GLASBILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

KLAVIR ugodno naprodaj Strossma-lerjeva 8, pritličje, vrata 1. 24165-20

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Lepo **OVSENO SLANO** za govejo krmo prod. M. Varda, Sv. Marijeta ob Pes-nici. 24159-23

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MOTORNO KOLO 200 cm, nove gume, v naj-boljšem stanju, se takoj pro-da za ceno 5300 din. Franko-pisnava 55, gosilna Jugoslo-varski dom. 24156-22

OBVESTILA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

OSEBO ki bi našla: dokumente, za varovalno polico, platno knji-žico za mobilno i. ratno sta-nje, fotoamaterske povečave pisna itd., glaseča se na moje ime, prosim, da mi iste proti-ragradi vrne, ker so mi bile z drugimi predmeti vred ukra-dene v javnem usnjenem kov-čegu. Primožič Jernej, žel. uradnik, Maribor, Puškinova m. 3-1. 24164-26

IZGUBLJENO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Izgubil se je svetlorjavni **DOLGODLAKI PES** »Lord«. Prosim, da se od-da Vrtna ul. 8, Nova vas. 24162-27

Pižmovke vidre

in vse druge vrste kože od divjačine kupujem stalno, tudi dobro domače in divje zajce ter plačujem najvišjo ceno. Zdravič, Ljubljana, Stari trg 30. 1972

Oglašujte!

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Najlepša in **DOLGOTRAJNA OGRAJA** je posajena z **ligustrum** — sa-dike, nudi vrtnarja **Jemec**, Maribor, Prešernova 23919-28

Prodajam močno **VINSKE POLOVNJAKE** Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 24156-28

VINSKI SOD hrastov, skoraj nov, cca 38 hl ter manjši se prodajo pocen. Vprašati pri Petrovič, Lan-gental ob Pesnici. 24143-28

Prodaja v Mariboru **V. Weixl** in sinova Jurčičeva b.

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 17. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9 ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

Naročite »Dejanje«

neodvisno revijo realističnega mladega rodu, ki se bori za pravični red, za svobodo človeka in s tem za boljšo slovensko bodočnost. — Naročnina za vse leto samo din 80.—, za dijake popust. — Ljubljana, poštni predal 103. Posamezna številka se prodaja po din 10.—.

TISKOVNA DRUŽBA Maribor, Cankarjeva 1

V VSAKO HIŠO »VEČERNIK«

Izdaja in ureja **ADOLF RIBNIKAR** v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., odgovarja **MILAN MALOVIČ** v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11.409.